

Socijalizam danas

Glasilo Socijalističke radničke partije Hrvatske

ISSN 1847-9421 • Broj 11 • Godina 2 • ožujak 2011. • www.srp.hr

Ivan Plješa

Hrvatska mora svoju privredu strukturirati iznutra, prema svojim potrebama i resursima *str.3*

Klara Plemen

Razmišljanja o jačanju socijalnog nezadovoljstva *str.4*

Saša Blagus

Re-evolucija: mišljenje revolucije *str.6*

Jasna Tkalec

Rat, rat, Libija, Afrika *str. 8*

Ranko Adorić

Nobelova nagrada za mir je u pogrešnim rukama *str.10*

Vladimir Kapuralin

12 godina od NATO agresije na SR Jugoslaviju *str.11*

Ivica Bašić

Impresije s Večeri Banijaca u Beogradu *str.12*

Azur Sejdić

Čudnovati građanin Josipović *str.14*

Antikapitalističke demonstracije

Bauk socijalizma kruži... *str.16*

Izjave za javnost u ožujku:

Krimejska adresa: Kraj riječkog Lera (29.5.2007. Istravino potpisalo ugovor s Podravkom – možda tada nije tako izgledalo) *str.17*

Zabranjeni štrajk *str.17*

Izjava za javnost povodom imperijalističke intervencije u Libiji *str.18*

Uspjela promocija knjige: „Izdajnik i ratni zločinac Draža Mihailović pred sudom“ *str.18*

Promocija knjige Ivica Bašića: „Zapisi iz maglovitoga Siska“ *str.19*

Posjeta predstavnika Komunističke partije Grčke SRP-u *str. 19*

*Tribina u organizaciji Slobodnog filozofskog "Neoliberalizam, hrvatska tranzicija i ekonomska demokracija" *str. 19**

Izlazi jednom mjesečno,
dijeli se besplatno.

Financira se dobrovoljnim
priložima čitatelja.

Izdavač:

Socijalistička radnička partija
Hrvatske,
Pavla Hatza 14, 10 000 Zagreb

E-mail: srp@srp.hr
tel./fax: +385 (0)1 48 35 340
www.srp.hr

Glavni i odgovorni urednik:
Božidar Dugonjić

Redakcija:

Ranko Adorić, Aleksandar Hrastović,
Svetozar Livada, Luka Savić, Ivan
Tićak, Dalibor Vidović

Žiro račun broj:

2360000-1101539336

“Socijalizam danas“ je glasilo Socijalističke radničke partije Hrvatske osnovane 25. listopada 1997. u Zagrebu. SRP okuplja ljude koji se u Hrvatskoj zalažu za demokratski socijalizam, kakav će se u 21. stoljeću neminovno rađati iz svjetskih i evropskih društvenih kretanja i promjena, pa utoliko neće zaobići ni Hrvatsku. Svoja programska opredjeljenja i praktičnu politiku SRP zasniva na pozitivnim dostignućima i iskustvima socijaldemokratskih, socijalističkih i komunističkih partija i pokreta u svijetu, a posebno na pozitivnim dostignućima radničkog, socijaldemokratskog i komunističkog pokreta u Hrvatskoj i bivšoj Jugoslaviji, te na težnjama i rezultatima u borbi za radničko i društveno samoupravljanje. SRP zastupa interese većine stanovništva koje sredstva za život stiče svojim fizičkim i umnim radom u poljoprivredi, industriji, školstvu, zdravstvu, znanosti, kulturi, upravi i drugim djelatnostima. SRP ima svoje mjesne, općinske, gradske i regionalne organizacije širom Hrvatske, a one djeluju putem svojih klubova i foruma. Omladinski dio SRP-a ima svoje posebno ime: Mladi socijalisti i uživa veliku autonomiju u stranci.

Uvodnik

Franjo Golenko, potpredsjednik SRP-a

Demonstracije su bile nužna društvena poreba

Krajem prošle i početkom ove godine došlo je do naglog pada standarda građana, a razlog tome je veliki porast cijena prehrambenih proizvoda, komunalnih usluga te cijena goriva. Ističem samo najbitnije faktore pogoršanja kupovne moći građana i ekonomske pozicije države koja paralelno sa smanjenjem društvenog proizvoda tone u kolaps. Drugi problem je psihološko-političko stanje društva, koje rezultira iscrpljenošću neoliberalnog modela upravljanja državom koji provodi vladajuća stranka (HDZ), a soprano secondo oponaša u pozadini na čelu sa čuvenom 'strankom kapitala', kako je njeni čelnici sami definiraju (SDP), „vježbajući“ da sutra na vlasti rade isto.

Frapantna je činjenica da nam je prošle godine iz zemlje pobjegao premijer, da su razotkrivene mnoge kriminalne afere, upletene su u mutne poslove i projekte mnoge institucije društva i vlasti te državna poduzeća i banke. Takozvani vladin program za izlazak iz krize išao je preko leđa najsiromašnijih građana, uvođenjem takozvanog kriznog poreza i tako ugrožavajući radno aktivnu i umirovljenu populaciju. Krupni kapital, pogotovo onaj 'crni' ostao je nedirnut, bogati su još više bogati, a siromašni još više osiromašeni. Ponašanje vladajućih je sve oštrije suprotstavljeno interesima većine i normalno je da izaziva protuvladinu reakciju, u situaciji sa 35 tisuća nezaposlenih, oko 70 tisuća građana koji rade, a ne dobivaju plaću te opće besperspektivnosti i nesigurnosti.

Reakcija na takvo stanje u društvu, prvo je došlo od grupe mladih ljudi, koji su se povezali preko društvene mreže (facebook), stihijsko bez jasne političke artikulacije, usmjereno na zahtjev za odstup vlade Jadranke Kosor, te zahtjeva za prijevremene izbore. Karakteristika tih grupa, bilo je političko šarenilo od krajnje desnice do lijevih grupa sa anarho-liberalnim političkim opredjeljenima. Vrlo brzo uključuje se sve više lijevo orijentiranih pojedinaca i grupa pa se u prosvjede tako uključila i naša partija, koja je iznošenim parolama interpretirala dio svog programa („Poduzeća radnicima-poništenje pretvorbe i privatizacije“, „Rad bez plaće-gore od ropstva“, „Jednakost-zaposlenost-samoupravljanje“). Pojavili smo se u svim većim gradovima pa i u nekim manjim sredinama i naišli na veliko odobravanje i podršku. Potkraj ovih prosvjeda uključili su se i neki sindikalne središnjice, ali nažalost sa malim brojem sudionika i nejasnim stavovima.

Bez obzira na učinak protesta, može se reći da nije postignuta masovnost, barem ne u skoro milijunskom Zagrebu. Ipak, demonstracije su bile nužna društvena potreba, proces demokratizacije društva ipak jer otvoren, potrebno ga je nastaviti uz artikulaciju klasne svijesti te veću i ozbiljniju participaciju građana.

Pogledi s ljevice

Hrvatska mora svoju privredu strukturirati iznutra, prema svojim potrebama i resursima

Piše: Ivan Plješa

Domaća kapitalistička štampa revnosno prenosi bratske ideološke poruke svjetskih gubernatora što to hrvatska Vlada treba da poduzima na domaćem planu kako bi cijeli svjetski poredak opstao. Tako je ovih dana regionalni direktor Svjetske Banke **Peter Harrold** izjavio da je počeo lagani oporavak jer je prošao vrhunac recesije hrvatske privrede što je najbolje vrijeme da se provedu strukturne reforme (smanjenje javne potrošnje). Harrold naravno ne objašnjava otkud i zašto krize u tako „prirodnom poretku“, a kamo li da bi priznao da poredak, kojega on promovira, krize proizvodi kao kekse i da bi već to trebao biti dobar razlog da se taj sistem zamijeni. Ali za to onda nisu dovoljne samo strukturne reforme, nego i revolucionarne promjene u samom načinu proizvodnje.

No, gospodin Harrold tu postupa kao hijena. Njega ne interesira lešina, nego krv u njoj. On vidi da privreda dolazi do daha i kreće u osiguranje stabilnosti kapitala i sigurnosti njegovih vlasnika, a na štetu standarda radnika i svih korisnika proračuna. Uostalom, on i jest zadužen za stabilnost kapitala, a ne za standard naroda, pa ga možemo i razumjeti, ali neka nam ne podmeće da je stabilnost kapitala istovremeno i stabilnost standarda naroda. I socijalistička vlada bi morala sprovoditi načela da se ne troši više nego što se proizvodi, ali u uvjetima društvenog vlasništva to je za radnike i narod prihvatljivo jer i sredstva (društveni kapital) pripadaju narodu pa narod kao dobar privrednik balansira između osobne potrošnje i stabilnosti svog kapitala (uvjeta rada). No, u kapitalističkim uvjetima kada kapital pripada uskoj klasi, to isto je licemjerno tražiti od naroda. Ne možete zato, gospodine, dobiti podršku za politiku s kojom kapitalistima osiguravate stabilnost imovine, a narodu upropaštavate život. Tu dragi gospodine ne može biti društvene solidarnosti, niti na toj politici neka Vlada može dobiti izbore kako vi tvrdite.

Harrold je također komplementirao kako je HNB vrlo stručna institucija - pravi blagoslov, kako je rekao. HNB doista stručno provodi monetarističku politiku (restrikcije novčane mase i ogromno umrtvljenje deviznih rezervi) kao temelja neoliberalnog koncepta **Valentićeve** stabilizacije iz 1994. godine koji je doslovno uništio i privredu i društvo (pad proizvodnje, smanjenje izvoza i povećanje uvoza, najveća nezaposlenost, nesnosna vanjska zaduženost, sa svim

socijalnim i političkim posljedicama) i ni dan danas nitko se ne usudi učiniti kraj toj ludosti, kao da svi čekaju da to narod učini sam, na ulici, a što je na neki način najnovijim prosvjedima i otpočelo. „Zdrav novac je bitan za zdrav oporavak“, stajalo je u izbornom manifestu **Margaret Tacher** 1979. godine. ali umjesto oporavka Engleska privreda završila je u najvećoj poslijeratnoj krizi i nezaposlenosti, što je na kraju, Bogu hvala, samu Tachericu odvelo u muzej voštanih figura, ali na žalost ne i doktrinu. Ona se već šesnaest godina sprovodi u Hrvatskoj i zato nam je tako dobro. Ako je to blagoslov, kako kaže Harrold, što je onda prokletstvo, pitam se?

Uvaženi bankar rekao je i jednu istinu koju hrvatski vlastodršci, ali ni opozicija, ne razumiju: „Hrvatska je ovisna ekonomija. U Poljskoj BDP ima veze isključivo sa onim što se događa u Poljskoj. Hrvatska nažalost ovisi o faktorima izvan Hrvatske“. Pa to je upravo ono na što mi ukazujemo i smatramo glavnim razlogom privrednog, a time i društvenog propadanja. U našem predizbornom programu za parlamentarne izbore stoji: „Glavni problem hrvatske privrede danas je njena potpuna dezartikulacija jer su njeni najvažniji industrijski pogoni i banke, dobrim dijelom i domaće tržište, preuzeti od inozemnih multinacionalnih korporacija, banaka i trgovačkih lanaca i specijalizirani sa stajališta njihovih inozemnih interesa, pa ti pogoni nedovoljno razmjenjuju sa domaćim pogonima, što uvjetuje odljev multiplikativnih učinaka u inozemstvo, smanjuje homogenost domaće privrede, i kao takva ne može ovladati ni domaćim resursima ni tržištem te ne ostvaruje nužan autodinamizam u razvoju pa ovisi o stranim centrima moći.“

Foto: www.vlada.hr (arhivski snimak)

Peter Harrold, direktor Svjetske banke za Srednju Evropu i Baltičke zemlje, s premijerkom **Jadrankom Kosor**

Naravno, Harrold kao ekonomist to vidi, ali doživljava to kao tehnički problem s negativnim posljedicama za Hrvatsku, no ne zna ili neće da zna da takvo stanje nastaje uslijed

nekontroliranog prodora multinacionalnog kapitala iz razvijenog kapitalističkog centra u nerazvijene i polurazvijene privrede zemalja trećeg svijeta i tzv. tranzicijske zemlje i strukturira ih prema svojim zahtjevima, a posljedica je nepovoljna privredna struktura, nejednaka razmjena sa razvijenim centrom, a u konačnosti fenomen rasta bez razvoja. Drugim riječima, to je posljedica primjene režima tobože slobodnog kretanja kapitala, roba i novca među privredama i zemljama sa visokim razlikama u razvijenosti. To je utrka nejednakih u kojoj se pobjednik unaprijed zna. Ali mi to dobro vidimo i zato to i je jedan od glavnih razloga zbog čega se mi suprotstavljamo ulasku Hrvatske u Evropsku uniju. Hrvatska mora svoju privredu strukturirati iznutra, prema svojim potrebama i resursima, i mora se ekonomski povezati sa sebi ravnima. Ulazak u EU bez vlastite i nekonkurentne privredne strukture samo je pritiskivanje gasa na razvoj nerazvijenosti, ali to je druga tema.

Razmišljanja o jačanju socijalnog nezadovoljstva

Piše: Klara Plemen

Freud nije uzalud uočio tako jako ozbiljan simptom regresije kao što je 'regresiranje u analnu fazu', koji se događa kod pojedinaca nakon šoka ili kod ljudi koji su od starosti podjetinjili i nisu u stanju kontrolirati fiziološke impulse ni koliko sasvim malena djeca. Kako se to doglio stanovnicima ove nesretne zemlje može biti predmet stručne psihijatrijsko-medicinske rasprave. Zato je bolje da se laici drže činjenica. Jedan broj ljudi koji uporno, što je hvale vrijedno, izlaze na ulice, da se bore za sve ono protiv čega su prije dvadeset godina ustali, ako ne oni sami, ono njihovi roditelji i braća, zaista se ne mogu nazvati drugačije nego zbunjenim, jer se cijelo društvo posljednjih decenija sasvim mlako odupiralo očitoj društvenoj regresiji – dapače pljeskalo je njenim pojavama i divilo se njihovim protagonistima, od kojih su mnogi danas iza rešetaka. Pa i danas su ljevica i marksistička analiza događaja na domaćoj i međunarodnoj sceni u ovim krajevima podvrgnuti anatemi takozvane javnosti, koliko i medija, crkve, vlasti i lokalnih moćnika. Na ulicu, uprkos velikih nada majušnih, ali u ovom kontekstu dragocijenih lijevih snaga, izlazi "običan čovjek", čovjek s ulice, da se bori za "svoja" prava i pravice, koja mu je turbo-kapitalizam za koji je ratovao, pod nazivom demokracije i pod nacionalističkim barjacima i parolama, već odavna oduzeo, a sada se sprema da uništi sve što je od socijalne države i njenih premisa jednakosti i ravnopravnosti ponegdje ostalo... Ipak, bez obzira na nedovoljnu artikuliranost političkih ciljeva istaknutih od strane demonstiranata ovih dana, pa i određene desničarske istupe pojedinaca i manjih grupa (posebno u prvim uličnim performansima), vrijedi primjetiti da su oni brzo poprimili ljevičarski, odnosno klasno-socijalni karakter, uz sve ozbiljnije reduciranje negativnih, ekscenčnih pojava u vidu "desničarenja" pojedinih prosvjednika. Ističu se tako, donedavno proskribirani, zahtjevi za socijalizam i samoupravljanje,

zavijori se poneka crvena zastava, a vide se tu i tamo čak i Titove slike... Dakle, uspio se iskristalizirao kakav-takav, zajednički antikapitalistički nazivnik, iako apsolutno nedovoljno masovno podržan. Ali to u ovoj fazi buđenja lijeve svijesti možda i nije najznačajnije, koliko činjenica da je sam proces otpočeo.

Foto: Davor Kovačević (izvor: www.novolist.hr)

„Jednakost-Zaposlenost-Samoupravljanje“ – crveni transparenti SRP-a na zagrebačkim demonstracijama

A kako nazvati nego regresijom "damnatio memoriae" – brisanje iz sjećanja – da je ovdje radnik bio zaštićen zakonski i u praksi više no u bilo kojoj drugoj zemlji na svijetu, da je bar formalno postojalo samoupravljanje, da je bar formalno on upravljao sredstvima za proizvodnju, o kojoj je imao pravo riječi i odlučivanja, da su liječenje i školovanje bili „džabe“ (solidarno pokriveni), isto kao i lijekovi i bolnice, a također i stanovi, za koje su se komisije izabrane od samih radnika i službenika trudile da ih pravično rasporede? Vjerojatno su stanove ipak najlakše dobijali oni koji su najviše kukali i moljicali ili se ulagivali „važnim drugovima“. To još uvijek ne mijenja činjenicu da su svake godine radnici dobijali širom zemlje desetine i stotine hiljada stanova. Danas samo u Zagrebu postoji ogroman broj praznih stanava, jer po tim cijenama ni stari ni mladi parovi ili pojedinci ne mogu da ih kupe, a mnogi koji su došli do stana na otplatu, danas je više, jer su izgubili zaposlenje, ne mogu plaćati, te će se tako ubrzo naći na cesti. Svaki dan sve veći broj ljudi gubi zaposlenje, uskoro neće imati prava ni na liječenje, a sve je veći broj mladih ljudi, visoko stručnih i obrazovanih, koji nemaju nikakvog izgleda da nađu posao. Škole i školske knjige su sve skuplje i sve lošije, fakulteti i kasnije postdiplomski studiji pristupačni su samo onima dubljeg džepa. Djeca radnika i ovdje će, kao i svijetu, biti nisko kvalificirani radnici ili lumpen proletarijat, a socijalne će mobilnosti potpuno nestati. Mada su se studenti oštro suprotstavili reformi studija, koja je išla u tom pravcu te su nešto uspjeli i postići, teško da će se i ubuduće moći oteti općem trendu erozije. Takva priča o socijalnoj situaciji u ovoj zemlji s ogromnim brojem nezaposlenih, sve manjim penzijama recentih penzionera, od kojih su neki čak visoko-obrazovani stručnjaci, koji odlaze iz radnog ciklusa, dok radnici dobijaju neku crkavicu te posvemašnja ekonomska kriza i pauperizacija života, izgledala bi ljudima s ovog

teritorija iz već kriznih osamdesetih godina, kao najstrašnji košmar. Danas se ona svima čini sasvim normalnom. Eto to je regresija. A čovjek s ulice, nikako sačuvaj bože ljevičar, bori se za ono što mu neće i ne može biti dano u kapitalističkom sustavu, u kojem ni on ni njegov rad ili znanje nisu nikome potrebni. Jer mašine imaju sve veću proizvodnost, one ne štrajkaju i ne razboljevaju se i sve više zamjenjuju ljudski rad. U svakom trenutku izbacuju sve ogromnije količine roba po sve nižoj cijeni, roba koje tržišta više ne mogu potrošiti odnosno kupiti. To je dakle hiperprodukcija koja u svjetskim razmjerama dovodi do ekonomskih i političkih kriza i ratova.

S druge strane riječ radnik je ovdje proskribirana i izbačena iz rječnika, a „djelatnici” su poželjni u što je moguće manjem broju, neumorni u radu bez vremenskih ograničenja, s ogromnim dijapazonom radnih zadataka te ropski pokorni i duboko odani poslodavcu. I to za novčanu nagradu koja je često vrlo skromna ili sasvim neredovita. A uskoro će i trajnost radnog odnosa postati sasvim proizvoljna, bar u odnosu na poslodavca, a uvođenjem specijaliziranih agencija za radne odnose, koje će se baviti zapošljavanjem, smisao i postojanje sindikata bit će dovedeno u pitanje. Eto to je ono što zahtijeva liberistička Evropska Unija i što će uskoro i ovdje postati realnošću. I niz ostalih poslova obavljat će agencije kao posrednici, umetnuvši se tako između naručitelja i onog koji izvršava radni zadatak, one će odnositi dobar dio ionako siromašne zarade.

Nasilje počinje s jezikom, ustvrdio je poznati talijanski lingvist **Marco Belpoliti**. O toj bi se tvrdnji mogli zamisliti radni ljudi ove zemlje, u kojoj je proskribirani radnik i kao jezični termin, a gdje također nasilje nad stanovništvom počelo najprije nasiljem nad jezikom (uveden je rječnik i jezik Katoličke crkve!), nastavilo se bratoubilačkim ratom, od koga su kao u grčkim mitovima napadnuti od Erinija mnogi izgubili razum, a drugi stekli prestiž i ogromna bogatstva, da bi napokon sve završilo oduzimanjem i posljednjih socijalnih prava „čovjeku s ulice,” koji je toliko regredirao i propao, da ga je danas vrlo teško izvući na površinu, usaditi mu svijest i objasniti da bez ozbiljne, organizirane i sustavne borbe nema nikave šanse da se suprotstavi pljačkaškom pohodu kapitala, koji očito ima namjeru da „ostruže i samo dno činije”.

Imala je nekad ova sredina svoju svjesnu ili nesvjesnu, s tradicijama ili bez njih, ali ipak donekle konzistentnu radničku klasu, pa svoju omladinu, svoje intelektualce, svoje filozofe, svoje umjetnike - pjesnike, pjevače, filmadžije - pa svoje pisce i novinare, tvorce javnog mnjenja. Danas radničke klase nema, nema joj ni imena, ni svijesti, a i fabrike su odavna opustjele, propale i u ogromnoj većini otišle na bubanj. Sad ostaje kao zadnja prepreka uništenje ili spasavanje brodogradnje, a kako ovo posljednje teško uspjeva, na cesti se ubrzo može naći oko dvadeset hiljada radnika, a bit će i ne samo srozan, već i definitivno dokrajčen dijamantni vrh i ponos metalno-prerađivačke industrije: brodogradnja, struka koja za upješno funkcioniranje razvija i zapošljava šezdesetak metalnih i ostalih specijalističkih profesija. I ona će otići, kako je kazao **Jesenjin**, „u pivsku flašu” kao

i sve ostalo. Istaknuti intelektualci i pisci su odavno pomrli, nadareni glumci i filmski radnici razbježali se koje kuda, umjetnost je malaksala pritsnuta užasnim mehaničkim ubrzanjem i novim tehnologijama, koje su prodrle u život na svim razinama, novinari su postali iznajmljivači vlastitog pera po sistemu „ko da više”, život se neizmerno provincijalizirao, utonuo u svagdašnji glib u kojem su glasovi pa i vonj koji se osjeća najviše nalik kokošinju, dok pjevci i tuke predvode populaciju pilećeg mozga, čiji je najviši domet horizont crva. Ponekom se smučilo ovako peradarsko bitisanje u kokinogradu u kojem svakog na kraju očekuje nož. Poneko se i pobunio.

Uporne, ali još uvijek isuviše malobrojne demonstracije, naročito s obzirom na težinu situacije, nisu u stanju srušiti ovu vladu, koja je i moralno i intelektualno slaba i iza koje stoji partija koja ima mnoge kosture u ormaru i mnogo krvi i života na rabošu. Ukoliko ta vlada i ta partija uvedu zemlju u Evropu, a čini se da hoće, jer je to odluka Evropske Unije i onih u njoj koji zagovaraju ovu i ovakvu zemlju, sve će biti zaboravljeno, a izbori praktički dobijeni. Što će Evropska Unija uzeti ovu zemlju samo zbog njenog privlačnog miraza, to jest Jadranske obale, većina stanovništva niske obrazovne razine i još niže svijesti, uopće nije u stanju da shvati. Oni se od Evropske Unije nadaju novcu, a ova kupovanju i izgradnji profitabilnih turističkih objekata u vlasništvu multinacionalnih kompanija. I tako dok padaju u ekstazu pod šahovnicama i zvucima „Lijepo naše...” nitko da se sjeti izjave onog čileanskog pisca, što je kazao: ”Da, Čile je može biti lijepa zemlja. Ali zar se lijepom može smatrati zemlja u kojoj se tako nešto dogodilo?” Pa će tako „lijepa naša” ili lijepa njihova, kako već hoćete, uskoro u Evropu, gdje će je mnogi veselo dočekati kao lijepu ženu vrlo sumnjive prošlosti, od koje se, baš zbog toga, može svašta dobiti na lak način... A demonstracije i nepostignuto obaranje vlade bit će zaboravljeni, predsjednica će gugutati u Evropskom parlamentu, poput bijelog goluba gaćana, a smetnut će se s uma i realni život globusa sa pozadinom pljačkaških ratova, osiromašenja i ponižavanja ljudi, dovedenih u bezizlaznu situaciju i izluđenih u stalnoj borbi za golu egzistenciju. Ovdje postoji velika razlika između onog što je realno stanje u zemlji i svijetu i onog što je politička demagogija mas medija i njihov govor, koji je već odavna zombizirao stanovništvo. Ono doživljava iterativne orgazme nad pobjedama svojih sportaša, divi se svojim bogatašima, živi životom vlastitog navodnog jet seta, ljepotica, glumica, pjevačica i sponzoruša, te umjesto vlastitog života u tabloidima proživljava njihove nevolje i sreće, ispričane istim dosadnim i neinventivnim idiomom, čiji je cilj anesteziranje mase glupostima i stupidnim TV programom.

Najžalosnije je što se sve to događa u času najdublje krize neoliberalističkog pljačkaškog modela kapitalizma, koji je na riječima u svoj centar postavio (deregulirano) tržište, a ustvari se njegova jezgra nalazi u špekulacijama, bankarskim papirima i u vođenju stalnih krvavih imperijalističkih ratova. Ti ratovi za tobožnju demokraciju vode se za naftu i plin, za međusobni prestiž i dominaciju izvjesnih kapitalističkih grupacija. Rat koji predstavlja užasan

trošak, ujedno je najveći izvor mutnih poslova i brzog bogaćenja: o tome ovdje govori nedavno iskustvo. Za vrijeme, dok se priprema rat na Mediteranu, stanovništvo planete plaše radioaktivnim oblakom iz dalekog Japana. Nekome tko se usuđuje razmišljati vlastitom glavom trebalo bi pasti napamet kakav će kraj biti ove vrijedne zemlje, koja je kao nitko ranije prihvatila i bila prilježna zapadnom modelu razvoja, toliko udaljenom od njene tradicionalne kulture? I da li pobješnjeli militarizam koji je navalio na zemaljsku kuglu, uprkos dosad neviđene razorne moći kojom raspolaže, neće napokon dovesti do propasti i samog sebe? Kad su se otvarali razni molovi i shopping centri, činilo se nevjerovatnim da će i oni jednog dana zjapiti prazni i pustiti, poput socijalističkih tvornica. A to se danas događa, ako ne vjerujete prošetajte se Kaptol-centrom! Historija je najbolja učiteljica, kazao je **Gramsci**, šteta što nikoga nije ništa naučila.

Re-evolucija: mišljenje revolucije

Piše: dr. Saša Blagus

Čovjek je za razliku od životinje nedovršeno biće, u svojem bitku uvijek ono što još nije, a trebalo bi i moglo da bude i koje, da bi uopće bilo, mora samo sebe i svoj svijet neprestano izgrađivati. Drugim riječima čovjek samodjelatnošću sam stvara sebe i svoju povijest. On je povijesno biće prakse, odnosno on je sam svoja povijest. Čovjek počinje kao prirodno biće, no on nije samo to, jer da bi uopće opstao, on mora raditi na uklanjanju svog nedostatka, dakle neprestano raditi na tome, da postane ono što još nikako nije, a trebao bi i mogao biti.

Za razliku od životinje, koja je identična sa svojom prirodom (vrstom), pa za nju bitno vrijedi darvinovski pojam *evolucije*, čovjek je već svojim prvim historijskim korakom morao *prekoračiti* taj evolutivni put razvoja, te je, proizvodeći (svagda nove!) uvjete svog života i sebe u njima, postao po svojoj biti *re-evolutivno*, tj. zapravo revolucionarno biće. Taj i takav pojam revolucije kao re-evolucije leži, dakle, u samim temeljima svijeta. Čovjek svoje mjesto pod suncem nigdje naprosto ne nalazi *gotovim* poput životinje, nego ga mora uvijek nanovo proizvesti ili stvoriti. Time je on svjetovno biće (biće *svog* svijeta kao proizvoda), a to znači da više nije puka priroda, nego *humanizirana* priroda. Odatle slijedi zaključak kako je čovjek stalno upućen na to, da re-evoluira sebe i sve oko sebe, to jest da revolucionira uvjete svog života (pa to stalno i čini), bilo mirno ili nasilno.

Re-evolucija je impuls, poriv, motiv, htijenje i mišljenje nečega, što prekoračuje i prevladava puko postojeće, koliko god ono bilo “dobro” u danome momentu historijskoga kretanja i u bilo kojim već postojećim oblicima života. A to proizlazi upravo iz utopične čovjekove biti, koja je svagda “okrenuta u buduće kao moguće i smislenije”.

Bitna ili epohalna revolucija o kojoj **Marx** govori, moguća je samo zato i odatle, što se ona već zbiva u

temelju čovjekova svijeta, što se povijesnost povijesti potvrđuje, omogućuje i otvara samo pomoću revolucije i što je – kako on kaže – upravo “revolucija pokretačka snaga povijesti”. No, onda bez revolucije ne bi ni bilo povijesti, što znači ni čovjekova svijeta, pa prema tome ni čovjeka kao čovjeka. Filozofskim rječnikom reklo bi se: revolucija je dakle bitak po čemu jest i povijest i čovjekov svijet i sam čovjek. Ili obrnuto: ako se nešto istinski povijesno i za čovjeka u njegovu svijetu relevantno, dakle smisljeno i moguće zbiva, onda je posrijedi revolucionarno zbivanje svijeta i čovjeka samoga.

Revolucija, dakle nije samo politička akcija, izmjena vlasti i društvenog poretka. Ona se ne iscrpljuje ni u socijalnom, već je prije svega stvaralački akt, proizvođenje novog i bitno boljeg usprkos svoje negativne strane: obaranja starog, borba za nove oblike života, za jedan novi smisao s onu stranu staroga i okoštalog, što koči svaki napredak u novo.

Ona čak nije samo radikalna promjena društva i čovjeka. Revolucija je pozvana da ukine samootuđenje stvarajući istinski ljudskog čovjeka i doista humano društvo, te upravo zato ona nije samo promjena u čovjeku nego i promjena u “svemiru”, stvaranje bitno različitog modusa bitka, iz temelja različitog od svakog ne-ljudskog, anti-ljudskog i još-ne-sasvim-ljudskog načina bitka. Štoviše, revolucija je najviši oblik bitka, sam bitak u svojoj punini, najrazvijeniji oblik stvaralaštva i najautentičniji oblik slobode, polje otvorenih mogućnosti i carstvo istinski novog. Revolucija je sama “bit” bitka, bitak u svojoj biti. A čovjek kao praktično biće misli revoluciju tako, da živi istinski način bivstvovanja što znači permanentno samoproizvođenje čovjeka-pojedinca kao *neotuđenog* društvenog bića.

Način čovjekova bivstvovanja je praksa, a bit prakse je revolucija. Kao biće prakse čovjek je biće revolucije. Kao mišljenje prakse Marxov humanizam je mišljenje revolucije.

Budući da je re-evolucija, odnosno revolucija ugrađena u same temelje čovjekove (a time i njegovog svijeta) biti, onda nema mjesta pitanju o opravdanju revolucije u suvremenom svijetu. Danas mnogi tvrde kako je vrijeme revolucija prošlo. Te su tvrdnje ideološka patvorina, zasnivaju se na nepoznavanju filozofijskog pojma revolucije i predstavljaju negaciju same povijesnosti čovjeka. Neosporno je da se u današnjem svijetu revolucija, kao najradikalnija kritika svijeta kakav on danas jest, pojavljuje kao najintimniji ljudski poticaj stremljenju za očuvanjem ne samo potrebe za humanošću, nego i samog smisla života. Više nije u pitanju mogućnost i poželjnost revolucije nego njena – nužnost, ukoliko čovjek uopće želi biti i opstati. Ono o čemu se može i mora govoriti je sadržano u pitanju, da li je došlo ili nije vrijeme za revoluciju i koje bi danas bile njene najprikladnije forme.

Koplja su se lomila, a i još se lome oko pitanja kompatibilnosti, odnosno inkompatibilnosti humanizma i revolucije. Danas je posebno popularno tvrditi kako je revolucija nužno nehumana, jer je destruktivna i nasilna.

Revolucija, međutim, ne mora biti nasilna! Ali tamo gdje je postojeći poredak doveo čovjek do ruba egzistencije, do eksplozije će stalno dolaziti pa i nasilno. To pak se nikakvim teorijama ne da predvidjeti.

Nije točno da je Marxov pojam revolucije ono što može navesti na činjenje zla. Zao je bitak (dakle ono što jest), a za dobro se tek moramo izboriti i to revolucijom kao najradikalnijom kritikom bitka (to jest onog što jest). No da bi uopće bila, ona mora transcendirati, nadrasti, prevazići... i upravo pobijediti svaku prethodnu revoluciju, jer prošlost nikako ne može biti nadahnuće revolucije. Ta privilegija pripada samo budućnosti čiji se začeci, odnosno tendencije uvijek naziru kao mogućnost već u sadašnjosti kao negacija starog, preživjelog i još-ne-ljudskog. Recimo još jednom: danas postoji duboka potreba revolucionarne promjene postojećeg svijeta. Dapače, ona je nužna, ako čovjek uopće želi – biti i opstati. Pri tome bit revolucije nije građanski rat, ulične barikade ili nasilno preuzimanje političke vlasti. Njena je bit čovjek kao samosvrha. Ona je najkoncentriranija forma ljudskog kolektivnog stvaralaštva, forma u kojoj najjasnije dolazi do izražaja stvaralačka priroda čovjeka. Upravo zato što čovjeka kao čovjeka ne može biti bez stvaralaštva i slobode i ostvarivanja uvijek novih autentičnih ljudskih mogućnosti, nije moguće govoriti o kraju socijalističke revolucije. Konačno ostvariti sve ljudske mogućnosti značilo bi konačno zaključiti čovjeka, zauvijek prekinuti njegov razvoj, negirati njegovu stvaralačku bit. Zato je socijalistička revolucija zamišljiva samo kao nikad završavajući proces.

G. Petrović (Humanizam i revolucija u Filozofija i revolucija (Naprijed, Zagreb, 1973.) ili u Filozofija prakse (Naprijed-Zagreb, Nolit-Beograd, 1986.)) pokazuje lažnost dilema o humanizma ili nehumanizmu revolucije pa kaže:

“Dosljedan humanizam koji se ne zaustavlja na pola puta zahtijeva radikalnu negaciju postojeće nehumanosti i stvaranje kvalitativno različitog, istinski ljudskog društva. Drugim riječima on zahtijeva revoluciju. S druge strane istinska revolucija ne može se zadovoljiti malim društvenim promjenama, ona zahtijeva stvaranje doista ljudskog čovjeka i društva. Drugim riječima, ona zahtijeva radikalnu humanizaciju”.

I još: *“... ne može biti pravog humanizma bez revolucionarnosti, niti istinske revolucionarnosti bez humanizma. Revolucionarni humanizam jedini je potpuni humanizam, a humanistička revolucija jedina je istinska revolucija. Drugim riječima, revolucionarni humanizam i humanistička revolucionarnost u biti su isto”.*

Dakle, **humanizam i revolucija su neodvojivi, a revolucionarni humanizam i humanistička revolucionarna-**

rnost jedina su alternativa današnjeg doba, kad agresivna i nekrofilna nehumanost prijete da u temeljima uništi čovjeka i njegov svijet.

Tu dakako treba naglasiti da *“Revolucija jest međutim i treba da bude stvaralaštvo kao proizvođenje novog i bitno boljeg, i pored svoje negativne strane: obaranja starog, borba za nove oblike života, za jedan novi smisao s onu stranu staroga i okoštalog, što koči svaki napredak u novo. Inače to ona – nije.”* (M. Kangrga: *“Izvan povijesnog događanja”*, Feral Tribune, Split, 1997.).

Za Marxa proleter predstavlja posljednji historijski korak do njegova pretvaranja u čovjeka. Povijesno to znači da sve ovisi o njegovom umu i rukama, ali i hrabrosti i ljudske odluke na život dostojan čovjeka. Proleter i tome, kao što kaže Marx, nemaju što izgubiti, osim svojih okova. No oni za taj čin moraju biti duhovno, to jest povijesno, individualno i životno zreli, a ako nisu onda im nitko i ništa ne može pomoći kako bi postali ljudi (naime, taj čin mora svaki čovjek riješiti i obaviti na samom sebi). Tada dakako, vrijedi Fichteova izreka: *“Gospodari postoje zato što ima robova”* (koji to žele i ostati). Za realizaciju odluke da se živi život dostojan čovjeka, proleterima je na raspolaganju jedno jedino oružje: radikalna, bezobzirna, bespoštedna, djelatna kritika i negacija svog onog povijesno-misaono prevladanog stoljetnog smeća koje je uzrok što je čovjek još uvijek u svojoj prehistoriji. To je stanovište revolucionarne destrukcije ili negacije postojećeg, a znači borbu protiv svih onih pojava i pojedinaca koji to neljudsko stanje uporno brane i žele konzervirati, petrificirati (odnosno ovekovječiti) i idealizirati. Ta radikalna kritika i destrukcija postojećeg (što znači dijalektička negacija negacije) jest povijesno nezaobilazni preduvjet i aktivni nosilac ozbiljenja socijalističke/komunističke zajednice slobodnih ljudi, a marksizam je nauka revolucije ili revolucionarna, radikalno-kritička misao današnjice. Dakle, najradikalnija kritika postojeće zbilje jest revolucija sama. Danas ovakva izjava izaziva u najboljem slučaju skepsu, rezignaciju i – podsmijeh (jer da je vrijeme revolucija zauvijek prošlo). Često se pada u pragmatičko klizanje prema tobože “objektivnom akademskom stavu”, prema kojem je Marksova filozofija samo jedna od mnogih filozofija, koju stoga treba tretirati i izučavati kao i sve ostale filozofije, ne dajući joj istaknutije mjesto? Marxova filozofija je ipak više od toga (uz dužno poštovanje prema svim filozofijskim stremljenjima), ako ni zbog čega drugog (ili upravo zbog toga), a ono zbog XI. teze o Feuerbachu: *“Filozofi su svijet samo različito interpretirali, radi se o tome da se on izmijeni”*. Dakao, tu se ne radi o bilo kakvoj izmjeni svijeta već o - **revolucionarnoj izmjeni svijeta**.

Na ovom je mjestu uputno upozoriti na neka, ne baš rijetka, mišljenja o potrebi **zamjene i nadomještanju revolucije – evolucijom**. Radi se o tipičnom primjeru odricanja od najviše forme radikalne kritike svega postojećeg. U skladu s već rečenim takve ideje ukazuju na totalno nerazumijevanje odnosa čovjeka i svijeta ili pak je riječ o namjernom dezavuiranju pojma revolucije, odnosno o notornom strahu od samog pojma revolucije. Najvjerojatnije se, međutim, radi o pukom koketiranju s danas sveprisutnim i popularnim idejama o revoluciji kao

nehumanoj, nasilnoj i za ljudsku povijest štetnoj pojavi koja da je rezultat - ideologije. To je dakako besmislica jer se ideologija javlja tek onda kad revolucija doživi svoju osecu, kad jenjava, stagnira, kad se počinje pretvarati u evoluciju a time onda u svoju negaciju – kontrarevoluciju.

Primjera, međutim ima još. Ponekad se javljaju “umovanja” kako bi umjesto pojma revolucije trebalo koristiti pojam – obrazovanja, jer da je sva naša budućnost u obrazovanju (što je nebuloza), a da naši ljudi ionako bježe od svake upotrebe nasilja (!?) i bunta. Revolucija je međutim prije svega stvaralači akt, proizvođenje novog i bitno boljeg usprkos svoje negativne strane: obaranja starog, borba za nove oblike života, za jedan novi smisao s onu stranu staroga i okoštalog, što koči svaki napredak u novo.

Usprkos evidentnim “tektonskim” poremećajima u današnjem svijetu nije moguće tvrditi, da je revolucija pred vratima. Nije uputno bez valjanih argumenata, dakle nekritički, predviđati vrijeme kad će do revolucije doći. Trčanje pred rudu tvrdnjom kako je, eto, revolucija već pred vratima, u najmanju ruku može izazvati – podsmjeh. Naime, “tektonski” poremećaji (neovisno o našim željama) o kojima je riječ, mogli bi isto tako biti uzrok ponora ljudske civilizacije, ne možda u smislu fizičkog uništenja, odnosno samouništenja, ali u smislu barbarstva svakako da (proces barbarizacije je, naime, već danas daleko odmakao). Kako bi se takav razvoj događaja spriječio, nije dovoljno perpetuirano dijagnosticiranje i opisivanje otuđenog čovjeka i njemu otuđenog svijeta (mada je i sam proces dijagnosticiranja putokaz ka razotuđenju), nego je potrebno aktivno i uporno djelovati (dakle i samodjelovati) kako bi se izvršilo samoosvješćenje ljevice kao nužan uvjet povratku principima radikalne kritike, a time i ozbiljavanju mogućnosti drugačijeg, to jest boljeg, svijeta nego što on već jest.

Rat, rat, Libija, Afrika

Piše: Jasna Tkalec

Nestabilnost kao životna formula

Velika kapitalistička kriza, kojom se još uvijek svijet nalazi preplavljen i potopljen, ne može ostaviti nepromijenjenima, uprkos konzervativizmu vladajućih klasa, odnose snaga među klasama. Kad se danas govori o klasama ne misli se samo na klasne odnose u pojedinim nacionalnim državama, već i na svjetskoj sceni: misli se na odnose između dominantnih imperijalističkih sila te na odnose takozvanog „centra“ i „periferije“. Teška svjetska kriza, koja je izbila 2007. godine, mogla bi značiti presudan zaokret „dugog dvadesetog stoljeća“ to jest slabljenje imperije i dominacije SAD-a u i njenog pritiska prema drugim subjektima, koji su se iznenada pojavili na svjetskoj sceni... Taj proces u kojem se preoblikuju odnosi snaga svjetskih sila može izazvati potrese i posljedice daleko gore od nedavnog tsunamija, kako je ustvrdio **Fidel Castro**. Ako je velika kriza nerazrješena, ako su

ogromne novčane injekcije samo pomjerile ili odložile problem, prebacivši ga na **du**, koji je postao **suveren** i još se pogoršao, onda je **nestabilnost** formula vremena u kojem živimo. Sa svim onim što ta nestabilnost podrazumijeva: od mogućih radikalnih promjena do nasilnih reakcionarnih politika, od progresivnog razvitka situacije do barbarstva, od revolucije do ratova.

Ono što se događa u sjevernoj Africi posljednjih tjedana ogledalo je te kontradiktorne dvosmislenosti historijskog časa našeg života: izbile su pobune narodnih masa koje bi mogle imati – zavisno od svjesnog političkog usmjerenja masa – revolucionarni ishod, čak „demokratsko nacionalni“, antiimperijalistički, kao u Tunisu, ali su u pokretu i imperijalističke snage, koje su se upravo na stogodišnjicu talijanske invazije na Libiju uputile da je raskomadaju. Libija je naime središnja mediteranska zemlja i „terasa Afrike“, kontinenta koji je s jedne strane zbog svog bogatstva kao i političke fragilnosti vlastitih država (koje je su sve nastale pod kolonijalnim dominacijama) danas kao što će to još više biti sutra, u središtu svjetske borbe i sukoba interesa oko podjele afričkog kontinenta i grabljenja obilnog plijena.

Oružje u tuđim rukama

Trebalo bi biti jasno da su libijski pobunjenici – ma kakva bila njihova subjektivna svijest (među njima se nalaze bivši ministri i visoki funkcioneri Jamahiriyje) – instrument kojim se služe imperijalističke snage kako bi zgrabile u vlastite šake tu zemlju, dokopale se ne samo njenih dragocijenih energentskih resursa, već zagospodarile njome zbog njenog važnog geopolitičkog položaja s obzirom na Afriku i na Mediteran.

Više je nego evidentno da imperijalističkim silama SAD-u, EU kao i NATO-u nije ni najmanje na srcu sudbina libijskog naroda, a još im je manje stalo do «demokracije» (oni otvoreno pomažu najreakcionarnije režime, kao na primjer onaj u Saudijskoj Arabiji) te cinično potpiruju rat u Libiji – građanski i plemenski – kako bi opravdali vojnu intervenciju. Nisu se uopće obazreli na prijedlog **Huga Chaveza** i zemalja ALBE, da on posreduje putem te organizacije i da se pronađe mirno rješenje konflikta, već su navaljivale da dođe do najnasilnijeg ishoda, uz zahtjev da Gadafi mora otići milom ili silom. To je način da se libijskoj državi ukradu ogromne novčane svote deponirane u evropskim i američkim bankama. Imao je pravo Castro kad je tvrdio da postoji plan NATO-a da napadne Libiju.

Stvaranje „novog Hitlera“, čovjeka kojeg će svi obožavati da mrze iz petnih žila i osjećaju neophodnost da ga unište – poput **Miloševića** 1999., koji je u tom smislu bio relativno novajlija, jer je nenavist na njega medijskim putem sijana svega deset godina, kako bi u očima svjetske javnosti postao istinsko čudovište – usmjereno je ovoga puta na **Gadafija**, osobu koji u tome uživa daleko duži staž. Nad Gadafijem je ista ta taktika i izivljavanje medija primjenjvano nekoliko decenija. Gadafi je egzotičniji kao ličnost, loše i rijetko govori engleski, pojavljuje se pred javnošću u odijelima koja podsjećaju na kreacije kontroverznog **Johna Galliana**, a taj ekscentrični izgled izaziva podsmjeh i prezir uvriježen na Zapadu prema

domorodačkim kulturama, odnosno kulturama onih zemalja, gdje su Evropljani bili kolonizatori. A kolonizatori su bili u cijeloj Africi pa su isto tako vojnici iz Evrope s istim pobudama došli čak do Kine i upali u Ljetnji dvorac u Pekingu, potpuno ga uništili i zapalili, a borili su se u čvrstom uvjerenju da postupaju dobro i da vode pravedan rat. Borili su se naime, kako je to prikazano evropskoj javnosti, kako bi učinili svijet sigurnim od ovisnosti od opijuma.

Idiotizam ljevice

Sve to što se događa danas u Sjevernoj Africi i što se događalo jučer na Balkanu ili u Aziji ne prolazi bez izvjesnog idiotizma ljevice, koja je prije dvanaest godina podržavala NATO-ovo bombardiranje za oslobođenje Kosova, a i danas dobar dio evropske ljevice i trockista optužuje Gadafija za mnoge zločine, a naročito za suradnju s zemljama Evropske unije u nehumanim migracijskim politikama. Uopće nema smisla braniti Gadafija pa tako ni neke njegove prilično progresivne socijalne poteze (prosječni libijski prihod četiri puta veći od prihoda okolnih zemalja, dovođenja pitke vode i navodnjavanja svih naseljenih mjesta i nasada, zakonsku odredbu o dvadeset pet kvadrata stambenog prostora po stanovniku, besplatno zdravstvo i školstvo itd.), niti raspravljati o njihovoj sveobuhvatnosti ili uspjehu u realizaciji. Netko tko je pravo s deve skočio u avijaciju, jer to je bio rod vojske kojem je mladi naočiti pukovnik Gadafi pripadao, kad je, prije 41 godinu izvršio puč i otjerao kralja **Idriza** i Talijane (ove posljednje bez proljevanja ijedne kapi krvi) sigurno da nije i ne može biti ni „demokrat“ u zapadnoevropskom smislu ni neki rafinirani marksist. Pukovnik Gadafi na libijskom prostoru nije bio niti je htio biti poslušnik ni podanik SAD-a, lavirao je između pojedinih evropskih zemalja tražeći suradnike, ako ne i prijatelje, kako bi, izdašno im posuđujući novce, mogao u zemlji voditi vlastitu samostalnu i relativno nezavisnu politiku. Nema sumnje da je prema političkim neprijateljima u toj zemlji nomada i beduina bio okrutan na način Tuarega i da istočni dio zemlje, jako bogat vrlo kvalitetnom naftom, Kirenaika, koja je pružala žestok otpor talijanskim kolonizatorima, obiluje stanovnicima i plemenima kojima je više no

četrdesetgodišnja vladavina pukovnika došla do guše. No da je pobuna izazvana izvana, o tome ne može biti sumnje. Kao što nema sumnje da je rekacija Gadafija bila neprimjerena, s čim se unaprijed računalo poznajući ličnost i zato se puštalo da pukovnikova vojska potisne i „udesi“ pobunjenike, kako bi se našao što opravdaniji razlog za bezrezervno miješanje u unutarnje stvari jedne zemlje. Nije bilo dovoljno samo bombardiranje, a u pojedinom danu zabilježeno je više od 140 poletanja iz NATO baza na talijanskom teritoriju, već su s američkih krstarica u pomoć pobunjenicima iskrcani u motornim čamcima osim oružja i vojni stručnjaci CIA-e za specijalni rat, što svakako predstavlja podmukao i ružan ratni potez. Tako će „kost u grlu“ u očima SAD-a i EU-a biti konačno ispljunuta, a otvoren novi prostor za pljačkaški pohod u ime plemenitih ciljeva „pomoći slabijem“.

A o čemu se zapravo radi?

Strane naftne kompanije koje rade u Libiji su francuski Total, talijanski ENI, kineski National Petroleum Company (NPC), British Petroleum, španjolski konzorcij RESPOL, Exxon Mobil, Chevron, Occidental Petroleum, Conoco Phillips. Treba kazati da u libijskom naftnom sektoru sve veću ulogu ima Kina, a 30.000 kineskih radnika nalazilo se u zemlji u času izbijanja sukoba. Ukupno 11 posto libijske nafte odlazilo je u Kinu. Kinesku prisutnost u Libiji i uopće u Africi Washington smatra uljezom, a ulogu Kineza na tom prostoru doživljava kao uzurpaciju. Vojna kampanja protiv Libije vodi se i u svrhu najurivanja Kineza iz sjeverne Afrike.

Vrlo je važna bila i uloga Italije. Talijanski konzorcij ENI izvlačio je 244 tisuća bačava plina i nafte, što je 25 posto ukupnog godišnjeg libijskog izvoza.

Američke firme Chevron i Occidental Petroleum odlučile su prije otprilike šest mjeseci –u oktobru 2010 - da ne obnove svoje licence za daljnje bušenje nafte u Libiji. Umjesto američkih pojavile su se smjesta njemačke naftne kompanije, koje su s libijskom National Oil Corporation sklopile ugovore o zajedničkom bušenju i podjeli sirove nafte.

Radi se dakle o podjeli „ratnog plijena“, koji je u ovom slučaju veoma bogat. Vojna operacija ima za cilj ukloniti financijske institute Libije te konfiscirati milionske dolarske vrijednosti libijske aktive, deponirane u zapadnim bankama. Treba istaći da je libijski vojni sistem kao i zračna odbrana, dosta slab. Osim toga Libija strateški predstavlja ulazna vrata na putu prema saharskoj i centralnoj Africi, ekstremno siromašnoj izvana, a neobično bogatoj pod zemljom, to jest pod pijeskom, sirovinama i rudnim blagom od vitalne važnosti za Zapad.

Interesi SAD-a i Evropska Unija

Libija graniči s mnogim zemljama koji su u sferi francuskog interesa, kao što su Tunis i Alžir, Nigerija i Čad. Američki Exxon Mobil i Chevron imaju interese na jugu Čada, gdje kane graditi plinovod. Južni je Čad ulazna kapija za sudansku regiju Darfura.

Kina međutim ima također naftne interese u Čadu. Kineska National Petroleum Corp ima višegodišnji ugovor

s Čadom za vađenje nafte od 2007 godine. Nigerija je od strateškog interesa za SAD zbog ogromnih zaliha urana, koje se nalaze u toj zemlji. Sada eksploatacijom nigerijskog urana dominira Francuska putem svoje nuklearne grupe Areva, koja se prije zvala Cogema. Ali i Kina sudjeluje u korištenju nigerijskog urana.

Uopće uzevši Libija ima strateško značenje za SAD, jer one neprekidno pokušavaju proširiti vlastitu utjecajnu sferu na frankofonu Afriku, a to je velik prostor koji obuhvaća kako sjevernu Afriku, tako i centralnu i zapadnu Afriku. Historijski je taj region nekada bio dio francuskog kolonijalnog imperija i djelimično u posjedu Belgije, a njegove su granice u tom smislu bile postavljene još davne 1884. na Berlinskoj konferenciji. Tada je, u XIX. stoljeću, uloga Sjevernoamerikanaca na Berlinskoj konferenciji i u Evropi uopće bila pasivna.

Ova nova podjela interesnih zona Afrike u XXI stoljeću, zasnovana na kontroli nafte i plina kao i strateških minerala (kobalta, urana, kroma, mangana, platine), mora ići u korist dominantnim anglo-američkim interesima na afričkom tlu.

Uplitanje SAD-a usjevernoafričku situaciju geopolitički ima za cilj njenu integraciju u vlastitu interesnu sferu. Treba izgurati Kinu i istovremeno zasjeniti utjecaj Evropske Unije. Nova podjela Afrike ne samo da slabi utjecaj bivših moćnih kolonijalnih zemalja (među kojima Francuske i Italije) u sjevernom djelu kontinenta, već ima za svrhu daljnje slabljenje i marginalizaciju Francuske (i Belgije) i njihove uloge na afričkom kontinentu. O Italiji se uopće ozbiljno ne vodi računa, jer se smatra nevažnom.

Marionetski filoamerički režimi postavljeni su u više afričkih zemalja, koje su historijski bile pod francuskim i belgijskim utjecajem, kao što su to Republika Kongo i Ruanda. Još veći broj zemalja – između kojih je danas ponovo okrvavljena Obala Slonovače – osuđene su da postanu marionetske zemlje pod utjecajem SAD-a.

Evropska Unija jako zavisi od uvoza libijske nafte, jer se 85 posto libijskog petroleja prodaje evropskim zemljama. Prekid tog dotoka imat će ogroman doseg i velike implikacije i komplikacije za Evropu.

Mediji saučesnici

Svi su mediji saučesnici u krivici opravdavanja rata, čije će posljedice biti razorne ne samo po libijski narod: one će se osjećati u socijalnom i ekonomskom smislu u čitavom svijetu. Sada je na tri već postojeća ratna žarišta na Srednjem Istoku i u centralnoj Aziji dodato i četvrto: Libija. Do sad je ratno stanje vladalo u Palestini, Afganistanu i u Iraku. Ne radi se ovdje ni o kakvom „pravednom ratu“ niti o „humanitarnoj operaciji“. Glavari država i vlada zemalja NATO pakta su tvorcima razornog rata u Iraku i u Afganistanu. Laž su «humanitarne operacije» protiv «mangupskih zemalja» koliko i teorija «pravednog rata» protiv «islamskih terorista». Demonizacija Gadafija služi u svrhu potkrepljenja teorije o „pravednom ratu“ pred „međunarodnom zajednicom“. U totalno iskrivljenoj logici napadači nastoje sami sebe prikazati kao glas razuma i tako opravdati svoja nedjela u očima svjetske javnosti. A istina je upravo obrnuta.

Humanitarni ratovi lansirali su ratne zločince u uniformi visokih oficira: upravo su oni čuvari teoriji o pravednom ratu, čije je ogledalo Abu Graib i Guantanamo te milijunske civilne žrtve u Afganistanu i Pakistanu. Ne postoji nikakav „pravedan rat“! Libija je izabrana, pošto je dugo bila na nišanu Sjedinjenih Država, budući da se nalazila među onim zemljama, koje nisu pristajala na politiku sjevernoameričkih vojnih i kapitalističkih moćnika. Ona je izabrana u tako zvanom vojnoj „road map“, koja se sastoji od višestrukih scenarija simultanih ratova, što ih SAD direktno ili preko svojih saveznika vode po cijelom svijetu. Da je tome tako svjedoče riječi **Wesleya Clarka**, komandanta za vrijeme rata za Kosovo: „*Da, već se tada pripremala pista za rat u Iraku. Diskutiralo se o petogodišnjoj ratnoj kampanji protiv sedam zemalja osim Iraka: o Siriji, Libanonu, Libiji, Iranu, Somaliji, Sudanu*“. Sad je došla na red Libija. Tko je sljedeća žrtva udruženog zločina?

Nobelova nagrada za mir je u pogrešnim rukama

Piše: Ranko Adorić

Socijalistička radnička partija Hrvatske je oštro osudila imperijalističku agresiju, koja se posljednjih tjedana sručila na narod Libije, od strane grupe zemalja EU-a i NATO saveza na jednu od članica organizacije UN-a pod izgovorom zaštite libijskih civila u građanskom ratu, a koji je uveliko iniciran i izvan. Ovo je još jedana u nizu flagrantnih povreda temeljnih dokumenata OUN-a i udar na

miroljubivi i humani smisao te organizacije, ali koja nažalost sve više postaje filijala američkog globalnog interesa.

Nemiri i borbe za prevlast unutarnja su stvar svake zemlje, u ovom slučaju libijskog naroda, i svako svrstavanje na bilo koju stranu jest uplitanje u unutarnje stvari. Umjesto da OUN, na samome početku krize uputi svoje promatrače, ona u funkciji američke imperijalističke politike široko otvara vrata fašizoidnoj agresiji i postaje suučesnik otvorenog prekrajanja političke karte svijeta.

Ova je intervencija jasni pokazatelj nastavljanja planskog rušenja oponentskih sistema (ili režima) diljem svijeta koji se ne uklapaju u tzv. demokraciju zapadnog tipa, a kao u pravilu napadnute zemlje posjeduju iznimna prirodna bogatstva (nafta u ovom slučaju), nad kojima treba uspostaviti kontrolu i dominaciju, što je zapravo jedini cilj operacije. Poznata uzrečica **Georgea Orwella** kako je „glavni cilj svakog rata pripremiti teren za novi rat“,

potvrđena je žestinom obračuna s Gadafijem i njegovim tjeranjem s vlasti kako bi se pripremio put za konačni obračun s trenutno najtvrdokornijim zapadnim protivnikom - Iranom.

Zato SRP traži, uostalom kao i sav civilizirani svijet, da se agresija zaustavi, a borbe sukobljenih Libijaca prekinu, te razgovorom dogovore mirna rješenja.

Vođen istim ciljem, jednako kao i njegovi prethodnici, i sadašnji američki predsjednik **Barack Obama** nastavlja s praksom širenja „bombarderske demokracije“ po svijetu. S pravom su neki bili skeptici kada je većina pomislila da će dodjelom Nobelove nagrade za mir ovaj američki predsjednik djelovati bitno drugačije, prestati s nečasnom i krvavom praksom svjetskog policajca, demantiraju ga akcije u Afganistanu, sada u Libiji, a nitko još ne zna gdje se rat već pomno planira u salonima i kabinetima CIA-e i Pentagona.

Javno, Obama je jako oprezan i suzdržan, „zabrinut“, a zapravo na terenu je dominantan u masovnim vojnim akcijama koje naveliko prevazilaze rezoluciju Vijeća sigurnosti broj 1773 o zoni zabrane letenja, sa američkim učešćem gotovo tri četvrtine od 350 borbenih aviona te 38 brodova i podmornica od kojih preko polovine čine američki pa je stoga i najodgovorniji za ogromna razaranja društvenih, privrednih i civilnih kapaciteta te zemlje, ljudskih žrtava koje se ovim akcijama multipliciraju, te polako ali sigurno, nemilosrdno tu zemlju gura u novi „irački kaos“!

Zbog toga bi predsjednik Barack Obama morao vratiti Nobelovu nagradu za mir, koja mu je dodjeljena u svjetlu velikih očekivanja cijelog svijeta da će doći do korijenite promjene američke vanjske politike. Jer, od njegovih bombi daleko od Amerike, danas stradavaju djeca i civilno stanovništvo koje je navodno predmet njegove brige i zaštite. Zato je istinita ona stara da 'vuk dlaku mijenja, ali ćud nikada'!

Amerikanci i njihovi sateliti (u koje danas s velikim osjećajem srama moramo uvrstiti i Hrvatsku), u ime političke i ekonomske dominacije, nanijeli su kroz protekla desetljeća puno zla mnogim narodima na ovoj kugli zemaljaskoj svojim barbarskim intervencijama i bombardiranjima. Uz mnoge, sjetimo se Laosa, Kambodže i Vijetnama nad kojima je u desetljetnom ratu bačeno više bombi nego u cijelom 2. svjetskom ratu (!); bombardiranja u srcu Evrope - SR Jugoslavije (Srbije i Kosova), Bosne i Hercegovine, zatim Iraka, Afganistana i mnogih drugih, gdje su im navodno bili ugroženi (globalno-politički i ekonomski) interesi. Tako su decenijama iz svojih kabineta i „ratnih štabova“, bez imalo skrupula, bez suda i osude, ubijali na stotine hiljada nedužnih ljudi, žena i djece, razarajući im domove, tvornice i sve drugo pretvarajući u goli prah i pepeo.

Hrvatska zgurana u NATO od vlastite partitokracije, koja nema ni morala ni ponosa, jer je pretvorila svoj narod u slugane svjetskih terorista, odrekla se suvereniteta, navukla je gnjev velike većine naših građana. Zato se znak NATO saveza danas sve više doživljava kao suvremena svastika. Tako se Hrvatska, poput fašističke tzv. NDH koja je služila Silama osovine, danas dodvorno nudi militantnim imperijalistima da našim trupama

zauzimaju tuđe teritorije, zaboravljajući poznatu **Titovu** parolu: „Tuđe nećemo – svoje nedamo!“

A da se Hrvatska ozbiljno uvlači i u ovaj osvajački rat, kao uostalom i na desetak lokacija u svijetu, potvrđuju i najave učešća našeg kadra u zapovjednim centrima u Italiji i Belgiji gdje bi upravljali napadima. S pravom se građani pitaju: što mi tu tražimo? Zašto slijedimo fašistički NATO? Hoćemo referendum po tom pitanju!

12 godina od NATO agresije na SR Jugoslaviju

Piše: *Vladimir Kapuralin*

Ovoga 24. marta navršilo se dvanaest godina od početka brutalne agresije NATO snaga na Saveznu Republiku Jugoslaviju. Agresija je efektivirana kroz kontinuirane zračne napade u trajanju od 78 dana, uništavajući pretežno civilne ciljeve, privredne objekte i infrastrukturu. Cilj agresije bio je kažnjavanje SR Jugoslavije, kao posljednji jedini preostali bastion nakon tektonskih društveno-političkih promjena 90-ih godina, koji je stajao na putu prodoru krupnog kapitala na istok, kojim je tzv. međunarodna zajednica, a ustvari grupa najbogatijih zemalja svijeta predvođena SAD-om, osvajala novi *lebensraum* na kojem je instalirala svoju dominaciju u skladu sa pravilima *Novog svjetskog poretka*. To kažnjavanje izvršeno je vrlo temeljito i sveobuhvatno, zaključeno je devet godina kasnije, fizičkim oduzimanjem dijela teritorija.

Višestruki su razlozi koji nas potiču da to ne zaboravimo. Prije svega i iznad svega to je pijetet prema nedužnim civilnim žrtvama, koji su tom prilikom izgubili svoje živote, ili su tokom agresije ranjeni, ili su na neki drugi način oštećeni. Bilo je tu muškaraca, žena, djece, staraca, zdravih i bolesnih, drugim riječima tu spadaju svi oni koje agresori, tj. ubice licemjerno nazivaju *kolateralne žrtve*.

Nekoliko je detalja, koji ovu agresiju determiniraju, kao vojno-politički događaj bez presedana u novijoj povjesti. Osim rata za prostor, kojeg je razvijeni centar poveo protiv nerazvijene periferije i prodora na istok, bilo je to i razdoblje, kada je nakon završetka hladnog rata i ukidanja Varšavskog pakta i blokovske podjele, NATO tražio formulu kojom bi opravdao svoj opstanak. U tom je traže-

nju NATO odstupio od pravila koja si je sam postavio u trenutku kada je osnovan, a koja su ga definirala kao vojni savez, kojemu je zadatak štiti zemlje članice Atlantskog pakta od agresije izvana. Agresijom na SR Jugoslaviju, NATO ne samo da je izašao iz svojih geografskih okvira, već je umjesto obrambene akcije poduzeo napadačku, na jednu suverenu državu, gdje na otetoj teritoriji Kosova otvara nove vojne baze.

Presedan *par exelans* učinjen je, kako je već rečeno, devet godina kasnije, sada već prema državi Srbiji, otimanjem dijela njenog teritorija, mimo svih međunarodnih pravnih normi i instaliranjem imperijalističkog protektorata na Kosovu i Metohiji sa najvećom NATO vojnom bazom u ovom dijelu svijeta. Tim činom stvorena je jedna umjetna kvazi državna tvorevina, bez vlastite privrede, od koje bi njeni građani živili i koju nije priznalo oko tri četvrtine zemalja u svijetu. A čija je osnovna namjena biti odskočna daska SAD i NATO na putu prema Kaspijskom bazenu, sa ciljem daljnjeg opkoljavanja Rusije i Kine.

Agresijom na SR Jugoslaviju, započet je jedan proces generiranja kriza u svijetu, koje se koriste kao izgovor imperijalnom savezu razvijenih kapitalističkih zemalja za daljnja osvajanja. Potvrđeno je to u Iraku, Afganistanu i Libiji. Posebno zabrinjava činjenica, što se u svim tim agresivnim događanjima do napada na Libiju, NATO uplitaio i ulazio u poslove koji spadaju u ingerenciju organizacije UN i postupno supstituirao njenu ulogu, čak ignorirajući njene rezolucije, poput one o Kosovu. Napadom na Libiju, stvar je dramatično radikalizirana jer mje i sama organizacija UN uvučena u prljavu agresiju, čime su same UN, radeći u korist vlastite štete obrzvrijedile svoju ulogu, ozbiljno ugrozile osnovne principe zbog kojih su osnovane i potrebu daljnjeg postojanja.

Sve to govori, suprotno od onoga u što nas domaća i strana propaganda želi uvjeriti, da NATO savez nije vojska mira u koji bi se po svojoj savjesti trebali svrstati svi oni koji žele mir, već vojska koja štiti spoj načela i institucija kapitalističkog vlasništva i tzv. slobodnog tržišta, koje osigurava apsolutnu moć odabranih uskih vlasničkih slojeva nad najširim eksploatiranim radnim masama. NATO dakle nije izolirana nepolitička vojna struktura, već sam kapitalistički društveni sistem, odnosno njegov vojni izraz, koji vodi u novo barbarstvo, a kojemu jedina alternativa može biti socijalizam. Na narodima je da odaberu.

Impresije s Večeri Banijaca u Beogradu

Piše: prof. Ivica Bašić

U organizaciji nekoliko entuzijasta, odbjeglih Srba s Banije, već se jedanaestu godinu održava „Banijsko veče“ u Beogradu na kojem prisustvuje preko dvije stotine građana iz okolice Kostajnice, Sunje i Siska, odbjeglih tokom prošlog rata (1991.-1995.). Ove godine „Veče Banijaca“ održano je u subotu, 12.03.2011., na mjestu dosadašnjih susreta u lokalu „Severac“ u Beogradu.

Imao sam priliku i čast prisustvovati tom susretu. Bilo je tu veselja, ali i dirljivih susreta i tuge. Sreo sam se s mnogim svojim drugovima i prijateljima i prijateljicama (mnoge od njih nisam vidio već preko dvadeset godina) s kojima sam zajedno proveo djetinjstvo, školovanje, rad i provodio društvene aktivnosti od samoupravnih organa, organizacije i provođenja radnih akcija, osnivanja omladinskih radnih brigada za omladinske akcije u drugim gradovima i akcijama širom Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije, samodoprinosu za gradnje pojedinih objekata potrebnih građanima za normalan život i rad, organiziranju druženja, te društvenih aktivnosti po selima i gradovima diljem cijele Banije i Posavine... Dobar dio njih su bili „moji omladinci“, tako ih još i sada od milja zovem, jer sam ja u vrijeme dok su oni bili tinejdžeri i omladinci bio malo stariji od njih, pa ih s pravom mogu tako zvati. Svi oni željeli su što više sa mnom kontaktirati i razgovarati da čuju informacije („iz prve ruke“) kako je u našem zajedničkom kraju, rođenoj i voljenoj Baniji i Sisku. Nažalost nisam im imao baš nešto lijepo reći o Baniji jer Banije na njenim prostorima više nema. Ona čak ne postoji niti kao geografski pojam. Jer su joj i ime promijenili u Banovina, što nikad nije bio njen naziv, već uvijek Banija. Banija je na izdisaju, ona nažalost umire? Nešto malo povratnika i onih koji su ostali nakon „Oluje“, a nisu pobijeni, još nekako životare i njihovim prirodnim odlaskom nema onoga tko će ih naslijediti i nastaviti život na „banijski način“. Kad kažem na banijski način, onda mislim na sasvim određen način života koji je vladao na Baniji stotinama godina, naravno uvijek, razvojem inoviran i usavršavan, ali ipak je imao svoje specifičnosti tog kraja. Trebalo je znati i htjeti obrađivati onu banijsku zemlju, koja je pretežno „ilovača“ i „rastovača“, gdje teško išta rađa ako se ne primjeni „tehnika“ i „tehnologija“ kakvu su znali samo Banijci. Oni su skromno živjeli, ponekad i vrlo teško, radeći na njivi, te mnogi i u radnim organizacijama u Sisku, Petrinji, Glini, Dvoru, Kostajnici, ali su uvijek bili zadovoljni. Uvijek su bili spremni na međusobne šale i sitna „podmetanja“ jedni drugima, naravno ne zlonamjerna, već ponekad čak i djetinjasta.

Na primjer, ujutro ustaju komšije i jedan drugom kaže: „Dobroj tro komšija vidim u tebe ima lijepe dajde!“ (brajda od loze). Ovaj njemu odgovara: „Dobroj tro, da, da, dobra je brajda, ali ubra ta moga (kao, govori u brata njegovog) je još bolja“.

I tako oni nastavljaju dalje normalan ozbiljan razgovor, kao da ono malo prije nije ni izgovoreno. Nema skoro niti jedne riječi u razgovoru koje Banijac nije u stanju izvitoperiti i izvrnuti na neki „štos“ da zezne sugovornika. Često puta kad se vode i ozbiljni razgovori, svaki sugovornik mora dobro paziti da ne bi slučajno rekao neku riječ koju će onaj drugi iskoristiti za „jedan poen više“ u „banijskom ugodnom podmetanju“. Naročito se to odnosi na imena Pero, Đoko, Đuro, Miša, Jura, ... te brojeve, dva, tri, sedam, osam... Rijetko se nađe neka riječ u banijskom razgovoru, koju Banijac nije u stanju izokrenuti i prevesti na šalu.

Taj narod je uvijek bio spreman zapjevati i upriličiti veselje. Poznate su banijske pjesme „ojkače“, pa banijsko

Foto: www.banija.rs

kolo... "Oj djevojko, oj djevojko dragaj dušo moja"... , pa banijski drmeš „Igrala bih ne znam šta je, čini mi se drmeš daje“...

Svaki put se nađe neki razlog za to: nekad je to rođenje djeteta, krstitke, neka slava, nekad svatovi, poljski radovi, odlazak mladića u vojsku, rođendan, gradnja kuća, posebno kad se obavi pokrivanje kuće, (tzv. aldamaš), pa ponekad, usprkos tuži i nevolji, on pjesmom ne želi „kloniti duhom“.

To je narod koji će u svome poštenju prkositi kada je u pravu i kad ga netko želi poniziti ili prevariti. Ali, istovremeno će svakoga poštenog i dobronamjernog čovjeka, bez obzira je li ga poznaje ili ne, a navrati kod njega, počastiti „banijskom šljivom“, te narezanim specijalitetima od banijske kobasice, kulena, šunke, slanine, do palente, pure ili žganaca (kako već tko to jelo zove), cicvarom, ili će uhvatiti pile ili kokoš i gostu prirediti da ne ode ni gladan niti žedan iz njegovog doma. Imao sam se prilike stotine puta i sam u to uvjeriti. Navraćao sam u mnoge banijske kuće i svagdje sam priman kao kod najrođenijeg brata ili sestre. Nije banijski čovjek nikad škrtario kad je u pitanju nekoga ugostiti ili napraviti neko veselje i slavu. On će radije od vlastitih usta otkinuti i sebi uskratiti mnoge užitke da bi zadovoljio dobronamjernog gosta.

I sada, nakon svih ovih zala koja su činjena i srpskom i hrvatskom narodu u prošlom ratu, kada se navrati u kuću nekog od starosjedilaca na Baniji, svatko dobronamjerman će biti toplo primljen i domaćin će skinuti s tavana i posljednju kobasicu i na brzinu narezati „da se malo prizalogaji“ kako bi udovoljio gostu, a svakako uz to ide i „banijska šljiva“.

Isti taj duh su ti ljudi zadržali i u svome novom boravištu u ravnom Srijemu u okolici Beograda, gdje su uglavnom većina sagradili svoje domove i opet žive svojim vlastitim životom naučenim u rodnoj Baniji. Čak se takmiče sa „sremcima“ u pripremanju kobasica i kulena, što je inače baš u Srbiji „tražena roba“. Mnogi Srbijanci starosjedioci radije kupe „banijsku kobasicu“ ili kulen nego srijemsku.

Kad se s Banijcima razgovara i pita ih se kako sada žive u novom kraju, teško će se naći neki da se žali. Oni su uvijek bili skromni i lako se prilagode i na lošije, samo neka imaju „krov nad glavom“, „svoj mir“, nekakav

posao, da mogu normalno živjeti, odgajati i školovati djecu i oni su zadovoljni.

Boraveći s njima na „Banijskoj večeri“ doživio sam ugođaj kao da sam na nekoj proslavi u Kostajnici, Velešnji, Šašu, Gradusi, Brđanima, Blinjskom Kutu... Veselju nije bilo kraja. Tu su se pjevale mnoge banijske pjesme i pjesme o Baniji: Oj Banijo rodna grudo moja, Dvor daleko a ja zakasnio, Nema raja bez rodnoga kraja, Dobro jutro zavičaju, Na Baniji malo selo ostalo... Društvo je zabavljao poznati sastav „Momo i Dodir“ koji su „majstori“ u stvaranju banijskog ugođaja.

Ipak sam osjetio jedan neobjašnjiv fenom u tome svemu. Taj narod je u stanju veseljem tugovati. Možda to malo paradoksalno zvuči, ali tako je. Oni se vesele, pjevaju plešu, ali sve te pjesme su posvećene njihovom rodnom kraju Baniji. Još jedna interesantna stvar je i ta da su se mladi, koji su djeca ili unuci onih koji su u koloni s traktorima došli u novu postojbinu, tako uklopili i srasli sa svim tim pjesmama i plesovima, kao da su rođeni na Baniji. To ohrabruje, jer dokazuje da Banija ne može umrijeti. Ako se to i desi na geografskom području Banije, ali u srcima tih ljudi kroz generacije Banija neće umrijeti!

Gledam kako se povija i vijuga „banijsko kolo“... „Oj djevojko, oj djevojko dragaj dušo moja“... Vratilo me to s tugom u nedavnu prošlost, kad je tako putevima prema Dvoru i Sisku, gdje su bili „koridori za izlaz u Bosnu i na autoput za Srbiju“, u ljetu 1995. godine vijugala je kolona traktora i auta u kojima je „Banija krenula u nepoznato“. Traktori i automobili su bili puni tužnih i prestravljenih suznih lica sa najnužnijim potrepštinama, koji su ostavljali sve što su stoljećima stvarali njihovi preci i oni i gdje su sretno i zadovoljno živjeli. Najteže mi pada sjećanje na sramni čin nekih građana Siska, koji su tu tužnu i jadnu kolonu dočekali kamenjem i jajima, umjesto da, kao uljuđeni građani, onima koji su u nevolji pomognu, da ih ponude hranom i pićem, da im ponude smještaj u vlastitom domu...

Foto: SRP

Autor teksta sa svojim Banijcima

Da nije bilo američkog ambasadora u Hrvatskoj, **Pitera Galbrajta**, koji je stao na traktor i svojim tijelom branio te nesretne ljude, tko znade što bi se još dogodilo? To je neshvatljivo do koje mjere neki ljudi mogu biti zločesti i postupati krajnje neljudski (iako se svi izjašnjavaju kao

kršćani-katolici), da stranac i to Amerikanac mora zaštititi napadnute ljude koji su „do jučer“ živjeli kao braća sa onima koji ih besramno gađaju kamenjem? Još me je i danas stid tog čina jer se desio u gradu u kojem živim, iako ja u tome nisam učestvovao. Da mi je samo znati je li se bar danas stide oni koji su bacali to kamenje?

I tako, vrijeme je brzo prolazilo u veselju, sjeti, tuzi sa ponekom suzom, i u času je već bilo vrijeme za rastanak. Taj susret će mi ostati duboko u sjećanju uz želju da se ponovo vidimo na takvom susretu dogodine.

Čudnovati građanin Josipović

Piše: Azur Sejdić

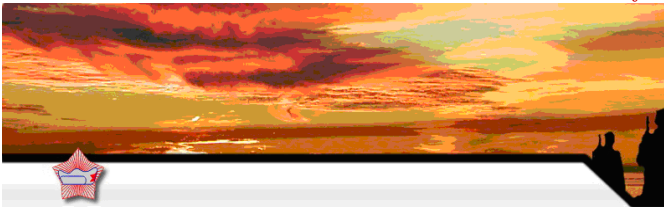
Zanimljiva se politička praksa razvila u Hrvatskoj zadnjih dvadesetak godina. U tzv. parlamentarnoj demokraciji uobičajeno je da političke stranke i njihovi predstavnici u parlamentu zastupaju interese glasača, odnosno grupa građana, koje su im poklonile svoje povjerenje. Odnosno, delegirale da brinu o zaštiti njihovih interesa. U Hrvatskoj je od samog početka tog načina biranja vlasti sve nekako krenulo naopako. Građani hrvatske nacionalnosti su imali, i još uvijek imaju, problema s izborom stranke koja bi ih najprikladnije zastupala. Naime, skoro sve stranke u svom imenu imaju pridjev 'hrvatska' i to na prvom mjestu, sve se kunu u hrvatski narod, sve mu obećavaju blagostanje, neovisnost i dostojanstvo. Nedokučivi su razlozi koji tjeraju hrvatski narod da svoje srce neprekidno poklanja jednoj koja svojim imenom, pored neupitnog hrvatstva, ističe demokraciju i zajedništvo, znamenitom HDZ-u. I upravo zahvaljujući njoj narod živi u državi koja je sve manje hrvatska, sve dalje od blagostanja, dok se neovisnost i dostojanstvo više ni ne spominju. Jasno da hohštaplери koji su zasjeli na vlast od samog početka egzistencije Hrvatske u ovom državno-pravnom obliku nisu u stanju da stvore nešto što bi iole podsjećalo na blagostanje. Oni za to naprosto nemaju ni znanja, ni mozga, ni radinosti, morala ili osjećaja odgovornosti. Neovisnost i dostojanstvo su dugo bili glavni aduti najhrvatskije stranke. Sumnjiv oslobodilački rat i problematično oslobođenje Hrvatske i njenih građana od države i sustava u kome ni na koji način nisu bili podređeni su njena najveća dostignuća. Hrvatski se paradoks očituje i u činjenici da je nominalno slobodna i neovisna Republika Hrvatska daleko podređenija i ovisnija od bivše Socijalističke republike Hrvatske.

Još je čudnija Socijaldemokratska partija Hrvatske, poznatija pod skraćenicom SDP. Na političkom se nebu Hrvatske pojavila 1990. godine pod skraćenicom SKH-SDP, Savez komunista Hrvatske – Stranka demokratskih promjena. Premda slovo 'S' u skraćnici nema nikakve veze s pridjevom srpski, za tu su stranku na prvim tzv. demokratskim izborima gotovo plebiscitarno glasovali hrvatski Srbi, što nije spriječilo rukovodstvo iste da se počne busati u junačka prsa domoljubna, te da svoje glasače proglasi četnicima. Doprinos te skupine čuvara sitnih privilegija ratu 1991.-1995. je neizmjeran upravo

zbog gore spomenute prakse koje su oni, barem što se Hrvatske tiče, rodonačelnici. Prvi i jedini dolazak na vlast SDP-ovci su iskoristili da još jednom okrenu leđa svojim glasačima, obespravljenim i opljačkanim radnicima. Primjerice, **Slavko Linić** je svojim bivšim glasačima, radnicima, objasnio da SDP nije stranka rada već kapitala. Ukratko, SDP je tada bio stranka svih onih koji za nju nisu glasovali.

Jedna od specijalnosti SDP-a je podmetanje čudnih dilema i čudnih ljudi koji bi trebali predstavljati rješenje istih. Svojevremeno su nam dali mogućnost da glasujemo za nekakvog **Tomca** da ne bi bio izabran **Tudman**, glasovali smo za **Bandića** da ne bi prošao **Jasen Mesić**, da bi na kraju glasovali protiv odmetnutog Bandića i izabrali novu, iz mađioničarskog šešira izvučenu, zvijezdu SDP-ovog sazvjezda, **Ivu Josipovića**. Doktora prava i muzikanta. Građanin Ivo Josipović se doimao kao osvjeenje na našoj političkoj sceni. Pristojan, kulturni, obrazovan, poliglota. Kao pravi Europejac, naš vrlo građanin i doktor se u predizbornoj kampanji bacio na obilazak svojih potencijalnih birača, pa tako i hrvatskih antifašista. Građanin Josipović je odmah tim posjetom pokazao koliko vrednuje antifašiste, te koliki je njegov odmak od Bandićevog balkanluka. Naime dr. Josipović je hladnokrvno zakasnio na zakazani sastanak u Savezu antifašista.

Poslije izbora za predsjednika građanin Josipović je pokazao da povijest, kultura i zemljopis zadaju okvir svima, pa i našim europeiziranim političarima. Okviri su to iz kojih je vrlo teško izaći. Oni se očituju u višku retorike i manjku djela svih suvremenih (zapadno)balkanskih političara, te puzanjem pred moćnim i osionošću prema slabijim. Ne može se poreći da se dr. Josipović vrlo savjesno odazivao na pozive SABA-e kad se radilo o obilježavanju značajnijih antifašističkih obljetnica, no činili su to, premda u manjoj mjeri, i političari iz HDZ-ove ergele. S druge strane, dr. Josipović je došao morbidnu na ideju da je upravo on pozvan da jednom za svagda završi Drugi svjetski rat na ovim prostorima, premda je isti završio još 15. svibnja 1945. godine. Uz to je građanin Josipović zaboravio na bezvremensku aktualnost civilizacijskih vrijednosti oko kojih se taj rat vodio. Dr. Josipović je kombinacijom uvjeravanja i pritiska na dio članova Izvršnog odbora i Predsjedništva SABA RH učinio nešto mnogo opasnije od Tudmanovog operetnog miješanja kostiju partizana i ustaša. Natjerao je partizane da odu na Tezno, odnosno Bleiburg, i poklone nepoznatim nevinim žrtvama partizanske osvete uz pitijsko objašnjenje da ce partizani tim svojim činom jednom za svagda začepiti usta proustaškim dijelovima hrvatskog društva. Istima usta nisu začepljena niti na sekundu. Dapače, ustašonostalgicari su pravilno zaključili da bi antifašiste, sada kad su priznali svoj zločin, trebalo pri povratku u zemlju pohapsiti i procesuirati. Do procesuiranja nije moglo doći jer za to nije postojao zakonski okvir, no on je nedavno ustanovljen izglasavanjem zakona po kojem se trebaju procesuirati poratni komunistički zločini. Taj će zlokobni zakon omogućiti da se legitimna i legalna borba narodnih vlasti i njihovih službenika protiv odmetnika i paravojnih formacija proglasi zločinom. Ne treba ni podsjećati da su za taj zakon

glasovali i zastupnici SDP-a. Licemjerje SDP-ovske politike se najbolje vidjelo kad se glasovanje SDP-ovskih zastupnika za rečeni zakon pokušalo objasniti nekakvom neinformiranošću ili čak uspavanošću SDP-ovih zastupnika na sjednici Sabora na kojoj je zakon izglasan.

SDP-ovi političari se vole distancirati od svakog totalitarizma, posebice komunističkog, dok svaku samovolju i nedemokratsko nametanje vlastitih stavova od strane raznih grupa ili pojedinaca redovito nazivaju staljinizmom. No upravo su oni ovih dana na velika vrata uveli tzv. staljinističke metode u rad SABA. Naime, svi članovi antifašističke udruge koji su se prošle godine suprotstavili ideji odlaska na Bleiburg i Tezno su eliminirani iz svih tijela budućeg rukovodstva SABA. Groteska je bila tim veća jer su s kandidacijske liste, usprkos nasušnoj potrebi pomlađivanja organizacije, maknuti čak i predstavnici Mladih antifašista. Mladi dvadesetogodišnji antifašisti su zamijenjeni krepkim šezdesetogodišnjim ili starijim antifašistima i antifašistkinjama.

Foto: Zrinka Korljan (izvor: www.zamirzine.net)
Sve ima svoju cijenu pa i osmijeh - čini se da će nas „reafirmacija antifašizma“ skupo koštati

Sve se te promjene odigravaju u sjeni problema koje prate rad i djelovanje SABA. SABA je jedina udruga, ili ustanova, u Hrvatskoj u kojoj nema nepotizma. U zemlji u kojoj je redovita pojava da cijele obitelji, sela ili rodovi rade u jednoj državnoj ustanovi ili poduzeću, SABA je izuzetak. U nju nitko od starih i aktivnih članova nije doveo svog sina, kćer ili unuka. To je rječit pokazatelj kakvo mišljenje članovi SABA imaju o budućnosti vlastite organizacije. Drugi, i važniji pokazatelj je odnos vlasti prema SABA-i. Važniji je jer u značajnoj mjeri determinira i sam odnos članova SABA prema svojoj udruzi. Vlast RH je do prošle godine s minimalnim

sredstvima financirala rad SABA, a od ove godine ta su sredstva, pod izlikom financijske krize, u cijelosti ukinuta. Uskraćivanje petsto tisuća kuna nije štednja. Uskraćivanje petsto tisuća kuna je poruka borcima NOB-a. Poruka države koja je nominalno utemeljena na zasadima hrvatskog antifašizma. Poruka je to države, njene ukupne multistranačke političke vrhuške, što misli o antifašizmu. Nitko se stvarno nije suprotstavio tom poniženju antifašista. Niti tzv. antifašističke stranke poput SDP-a i HNS-a, niti njihovi istaknuti članovi, uključujući i građanina Josipovića. Retorika je, kao i uvijek, bila tu, ali su djela, kao i uvijek, izostala. Građanin Josipović i njemu pripadajuće političke stranke su na antifašiste spremne „potrošiti“ onoliko vremena koliko im to donosi izbornih glasova. Oni će se uvijek poslužiti anti-fašističkim dijelom biračkog tijela da dobiju izbore, da bi potom iste zaboravili. Najlicemjernije i najtragičnije se taj odnos očituje njihovim odnosom prema časnim borcima NOB-a. Njihova legitimna želja za produženjem djelovanja SABA nakon njihova odlaska sa životne scene je brutalno i bestijalno zlorabljena za postizanje određenih političkih ciljeva pojedinih političkih stranaka, ali i njihovih gospodara iz inozemstva.

Evidentno je da su politički, ekonomski i socijalni procesi koji se odvijaju u Hrvatskoj zadnjih godina u cijelosti inspirirani, nametnuti i dirigitirani iz Europe. Europa je (instalirane) hrvatske političare pretvorila u puke izvršitelje svoje volje. Jaz politike i naroda u Hrvatskoj postao je daleko izraženiji no što je bio slučaj zadnjih godina bivše države. Pozitivna je težnja političara da pacificiraju poprilično fašizirano stanovništvo ovih prostora, no to se ipak ne radi zbog interesa naroda. Sve je više nasilja i ucjena pojedinih grupacija u društvu, premda je najizraženiji proces marginaliziranja većine stanovništva. Tako je i građanin Josipović odlučio da marginalizira ogromnu većinu članstva SABA koristeći se čak i pojedinim (instaliranim) članovima SABA, tako da sve poprima izgled grotesknog demokratskog procesa sa staljinističkim kulisama.

Naš vrli Europejac je dobio zadatak da u Hrvatsku vrati antifašizam, ali bez njegove narodnooslobodilačke i socijalne (socijalističke) komponente. Razlozi takvog pristupa nisu predmet ovog članka, no taj se posao provodi dosad nevidenim nasiljem nad članstvom SABA. Ne postoje indicije da je građaninu Josipoviću određena i tehnika marginalizacije i demontaže, odnosno domobranizacije, najvećeg i najznačajnijeg antifašizma u Europi iz vremena Drugog svjetskog rata, pa razloga za ovakav pristup naprosto nema. Gore spomenuti procesi u Hrvatskoj i šire su nezaustavljivi. Borci NOB-a ne predstavljaju nikakvu prepreku tom procesu, tako da nema nijednog stvarnog razloga da ih se izlaže pritiscima i šikaniranju.

Građanin Josipović bi napokon trebao pokazati minimum dostojanstva, čovječnosti i uljudenosti, te prestati s ponižavanjem ljudi koji su mu od samog početka njegove političke karijere dali punu i neuvjetovanu podršku. Jer je upravo pojava građanina Josipovića u SABA-i rezultirala neprirodnim i do sada nevidenim podjelama i konfliktima među borcima NOB-a. A oni takav tretman svakako nisu zaslužili.

Iz stranačkog života

Antikapitalističke demonstracije Bauk socijalizma kruži...

Ožujak je donio snažniji val socijalnog nezadovoljstva koji se prelio na ulice svih većih gradova u zemlji. Demonstracije nisu bile izrazito masovne, iako je broj prosvjednika znao premašiti desetak tisuća ljudi, ali su bile redovne i učestale te su stvorile trajniji i, nakon dugo vremena, otvoreniji pritisak, i to s lijeva. Naime, nekoliko skupina, među kojima i članovi SRP-a, pomogli su izoštravanju klasno-socijalnih karakteristika prosvjednih zahtjeva. U Zagrebu su naši aktivisti bili izuzetno dobro organizirani i prepoznati te prihvaćeni u masi. U prvim redovima nalazili su se i predsjednik SRP-a Hrvatske **Ivan Plješa** te predsjednica zagrebačkog ogranka SRP-a **Zvezdana Lazar**. Unatoč određenoj heterogenosti pojedinih grupacija, moglo se osjetiti jedinstvo u ponašanju i namjerama koje se posebno vidi u apsolutnoj tišini u tijeku prolaza kraj japanske ambasade. To nikako nije bila „rulja“, već skup nezadovoljnih postojećim stanjem u zemlji. Zainteresirani građani, demonstranti, prilazili su nam s oduševljenjem, a neki su tada zatražili i člansku iskaznicu. Zagrebačkim ulicama zavijorile su se crvene zastave i radničke parole (*Poduzeća radnicima-poništenje pretvorbe i privatizacije, Rad bez plaće gore od ropstva, Jednakost-zaposlenost-samoupravljanje*). U nekim gradovima je upravo SRP bio organizator demonstracija, kao što to bio slučaj s Umagom, gdje se stotinjak građana pridružilo protuvladinom prosvjedu. Na platou ispred umaške robne kuće, obratili su im se predsjednici gradskog i regionalnog SRP-a, **Valter Jugovac** i **Vladimir Kapuralin** te predsjednik mladih socijalista SRP-a **Davor Rakić**. Uz SRP-ove zastave, poruku su odaslali

i transparentima (*A sada samoupravljanje i Tvornice radnicima-zemlja seljacima-more ribarima*). „U posljednjih dvadeset godina od suverene zemlje postali smo objekt kojim se svatko može baviti, a vrhunac udara na suverenitet je pristup NATO-u, bez da se o tome pitalo narod, trenutno najkrvoločniju organizaciju na svijetu, koja generira sukobe da bi mogla porobljavati prostor za vlasnike kapitala“ - rekao je Kapuralin, ispraćen pljeskom odobravanja. Specifično, u Rijeci su organizatori, prije svega Slobodarski blok, uspješno onemogućavali infiltriranje pojednaca i skupina desničarske provenijencije. Neki mediji kritizirali su takvo postupanje, optuživši ih za nedostatak demokratičnosti i „prorijeđivanje“ prosvjeda. Mi smo ih pak upravo u tome bezrezervno podržali, smatrajući nužnim ljevičarsko usmjeravanje prosvjeda (predsjednik riječkog SRP-a, **Dalibor Vidović**, je tome dao posebnu važnost u intervjuu koji je tih dana dao Radiju *Slobodna evropa* na temu artikuliranja ljevice u današnjoj Hrvatskoj). Na opasnosti desnih strujanja upozoravali smo od samog početka demonstracija pa i u prošlom broju *Socijalizma danas*. Kako je to na tiskovnoj konfere-

nciji u Puli (7.3.2011.) predsjednik regionalne organizacije SRP-a za Istru, Vladimir Kapuralin, upozorio, postoje „...organizatori koji ne kriju političke ambicije u funkciji rigidne

Foto: www.regionalexpress.hr

Vladimir Kapuralin i Jasna Juričić na tiskovnoj konferenciji SRP-a u Puli

nacionalističke desnice te za svoje ciljeve koriste isfrustriranu radničku klasu i veliki broj nezaposlenih, koji javno ponavljaju, kako se oni 'nisu borili za ovakvu Hrvatsku'. Oni to mogu misliti i dalje, to im nitko ne osporava, međutim neosporno je sviđalo se to njima ili ne i to da je 'ovakva Hrvatska' ipak rezultat njihove borbe”.

Nadalje, istaknuto je na konferenciji kako opozicija poput lešinara diskretno oblijeće oko ovih okupljanja jer je narasli gnjev građana sa razlogom uperen i protiv nje same. Jedini osvježavajući segment eksplicitno klasnog karaktera u svojoj predstavi je pojava nekoliko vrlo uočljivih poruka na kojima se nedvosmisleno apostrofiraju potreba silaska kapitalizma sa društvene pozornice, jasan otklon od pristupanja EU, nepovjerenje u građanske stranke izraženo kroz paljenje zastava HDZ-a i SDP-a, vodećih stranaka pozicije i opozicije, te polijevanje bojom ulaza u prostorije HDZ-a od strane pripadnika Radničke borbe. Na te akcije „revolucionarnog romantizma“ gledamo sa simpatijama, mada smo svjesni da one nisu rješenje. Oni doduše mogu poslužiti nadolazećoj generaciji za stjecanje revolucionarnog iskustva i aktivističke hrabrosti. Ali tek kada potrebe za promjenama koje ljudi osjećaju pojedinačno prerastu u opću potrebu, kada te fragmentirane i diferencirane potrebe postanu opće, kada potčinjeni i neravnopravni slojevi stanovništva prepoznaju svoje slojevite i klasne interese, tada će i socijalni nemiri ostvariti svoj cilj, a oslobođeni

rad postati okvir za preuzimanje inicijative u društvu. Kako je ova tiskovna konferencija održana uoči Dana žena, **Jasna Juričić** iskoristila je tu prigodu i uputila apel ženama kako „...kao što hod djeteta započinje prvim korakom, tako i promjena u patrijarhalnom stilu ponašanja počinje u vlastitoj kući. Smatra kako žena u politici ima veoma malo, što je porazno, a hrvatske političarke ne čine puno u borbi za ženska prava. Treba stvarati društvenu klimu o jednakosti svih ljudi, bez obzira na spol, rasu, socijalni status. Ispravnim odgovorom naših sinova, odgajamo buduće muževe/očeve, mijenjamo društvo i oslobađamo prostor za djelovanje žena u njemu”.

Izjave za javnost u ožujku

Krimejska adresa: Kraj riječkog Lera (29.5.2007. Istravino potpisalo ugovor s Podravkom – možda tada nije tako izgledalo)

Radnike Lera, koji su se posljednji put okupili na svom, sad već bivšem radnom mjestu na Krimeji, kontaktirali su članovi riječkog ogranka Socijalističke radničke partije, i dali im podršku s nadom da realociranje ove tvornice i gubitak radnih mjesta za one koji ne budu „zbrinuti“ neće značiti i njihovu trajnu nezaposlenost, iako ekonomika situacija u regiji ne daje previše mjesta optimizmu.

Gubitak radnih mjesta u riječkom Leru posljedica je odnosa koje determinira isključivo interes kapitala (preneseno na područje međuljudskih odnosa: interesi većine, koju čine radnici kao puki objekti u procesu odlučivanja, apsolutno su podređeni interesima manjine koju čine vlasnici, i dijelom uprava). A posebnost ovog konflikta, kao i drugdje u Hrvatskoj, leži u njenom uzroku – prije dva desetljeća upravo je ta većina razvlaštena u proturadničkom projektu nacionalizacije („pretvorba“) koju je sljedila privatizacija s tako dramatičnim posljedicama danas.

29. svibnja 2007. sklapa se kupoprodajni ugovor između Istravina i Podravke. Dan kad je sudbina riječkih radnika predana u ruke upravi velike kompanije, koja će po naravi stvari poslovati s namjerom ostvarivanja što većeg profita, neovisno o tome hoće li to značiti propast radnih mjesta.

Pri tome, javne istupe PGS-a, kojim su

tobože pokušali zaustaviti zatvaranje Lera u Rijeci, smatramo pokušajem prikupljanja političkih poena, a ne stvarnom željom da se pomogne riječkim radnicima. PGS, naime, u svom programu ne spominje socijalizam i samoupravljanje, već podržava sustav koji je uzrok nedaćama radnika Lera. Podržava uzrok, osuđuje posljedicu. Obraćajući se za pomoć premijerki **Kosor**, predstavnici te i takve politike, PGS joj zapravo daje legitimitet, umjesto da osudi njenu politiku i založi se za suštinsko rješavanje problema - uvođenje samoupravljanja.

Pravi odgovor na problem radnika Lera može dati samo socijalistički program restrukturiranja privrede. Nema u stvarnosti ljudskih prava mimo prava radnika da odlučuju u upravljanju poduzećem u kojem rade. Bez samoupravljanja nema demokracije!

Zamislimo da su radnici Lera, umjesto uprave Podravke, imali priliku odlučivati o svojoj sudbini? Zamislite i patite! Izbori će skoro!

*Izjavu potpisuje 1. ožujka 2011. predsjednik Gradske organizacije SRP-a Rijeka, **Dalibor Vidović***

Zabranjeni štrajk

Nema tome davno, gradska organizacija SRP-a Split dala je javnu podršku radnicima Uzora i Jadrankamena u njihovoj borbi za pravo na plaćeni rad. Vjerovali smo da je njihova borba legalna, legitimna i nadasve pravedna te da imaju pravo koristiti i štrajk kao svoje oružje. I nakon što dvadeset mjeseci nisu dobili plaću s doprinosima, radnici Jadrankamena su odlučili 21. veljače 2011. štrajkati cijeli jedan sat. Bukvalno, od 10.00 do 11.00 sati (valjda s marendom). Zjenađena i uvrijeđena Uprava požalila se svome pravosuđu, ono je proučilo slučaj, i u liku nekog suca Županijskog suda u Splitu presudilo da je štrajk bio nezakonit!

Ljudi moji, je li to moguće?! Da, ali to nije sve! Ima nešto što izgleda još nevjerojatnije. Cijeli proces od pisanja tužbe, slanja i putovanja poštom, zaprimanja, stavljanja u postupak, razmatranja, presuđivanja, pisanja presude i objave, trajao je jedva mjesec dana! I dok je iz presude jasno da je donesena u Banani, po obaranju svjetskog rekorda u brzini njenog donošenja to se ne bi reklo.

Ova društvena groteska objavljena je kao vijestica u dnevnom tisku i govori o društvu u kome živimo više od mnogih

učenih rasprava. Ne sumnjam da je sudac našao nekakvo formalno uporište za svoju presudu i uspješno odigrao ulogu branitelja kapitala, ali i svoje pozicije koju mu je taj kapital osigurao. No toliko je bilo važno brzo i efikasno obraniti kapital, da ni predstavnici pravosudne, ali ni izvršne vlasti nisu stigli primjetiti da uprava koju su štitili, dvadeset mjeseci nije državi platila doprinose. Novce od kojih živi zdravstvo, školstvo, pa i sam sudac. Iz Ministarstva financija, iz raznih institucija za zaštitu države, nitko ništa. Jedino je bilo važno brzo i jasno presuditi da je uprava u pravu i da radnik mora biti kuš! To je vrhunac najdivljijeg kapitalizma.

Drugarice i drugovi radnici, gospodo djelatnici ili kako god već, Socijalistička radnička partija je s vama, ali ako se vi i dalje budete igrali jednosatnih štrajkića, odricali se svog naziva radnik, razjedinjavali se u stotine sindikata i na izborima glasali za stranke kapitala, neće vam moći ni Bog pomoći!

Izjavu potpisuje 30. ožujka 2011. član Predsjedništva Gradske organizacije SRP-a Split, Zoran Ivčević

Izjava za javnost povodom imperijalističke intervencije u Libiji

Oštro protestiramo, što militantni imperijalizam, u ime Međunarodne zajednice, skrivajući se iza tobožnje zaštite civila, svojom intervencijom u Libiji ustvari uređuje svijet prema svojim zahtjevima i obmanjuje svjetsku javnost.

Ne pada nam na pamet da stajemo u obranu **Gadafijevog** despotizma, ali i u tom despotizmu ima više socijale i učešća naroda u vlasti, nego što nam nudi licimjerni i krvožedni imperijalizam. Uostalom, stvar je libijskog naroda da sam poravna račune sa Gadafijem, i to nipošto nije stvar **Sarkozya** i **Obame**. Ne brinu njih žrtve civila, već jasna adresa s kojima će u buduću potpisivati ugovore za eksploataciju nafte. Oni skidaju Gadafija jer procjenjuju da on nije ta adresa, a profitirat će naravno oni, a ne libijski narod.

Osobito je opasna činjenica da je u tu prljavu rabotu uvučena i Organizacija UN-a, koji to nažalost više i nisu.

Sramotna je i podrška Hrvatskih državnih vlasti toj profitožednoj intervenciji, ali iskreno rečeno i očekivana. Jer što to jedna tobožnja vlast u kretci NATO saveza može drugo i biti, do

sluškinja. Ali za hrvatski narod to je gubitak i ono malo preostalogo dostojanstva i ugleda iz vremena **Titove** politike miroljubive koegzistencije među različitim političkim sistemima i ne mješanje u unutrašnje stvari suverenih zemalja.

Izjavu potpisuje 23. ožujka 2011. predsjednik SRP-a, Ivan Plješa (izjavu je objavila međunarodna mreža radničkih i komunističkih partija te neki inozemni mediji. U Hrvatskoj je uglavnom prešućena s inimkom razgovora Ivana Plješe za Novi list od 8. travnja 2004. u kojem se apostrofirala da je SRP jedina politička partija u Hrvatskoj koja je jasno osudila ovu vojnu intervenciju)

Uspjela promocija knjige: „Izdajnik i ratni zločinac Draža Mihailović pred sudom“

Piše: Branko Tan

U punoj dvorani Saveza antifašističkih boraca i antifašista Republike Hrvatske, uz prisutnost više

predstavnik medijskih kuća, u Zagrebu je 17. ožujka 2011. održana najavljena promocija knjige „Izdajnik i ratni zločinac Draža Mihailović pred sudom“, u izdanju Zaklade „August Cesarec“. Promotori su bili: **Stipe Mesić**, počasni predsjednik SABA-a, **Ivan Plješa**, predsjednik SRP-a i **Mirko Mečava**, predsjednik Savjeta SRP-a. O nastanku knjige, kao prijepisu sa ćirilice na latinicu, govorio je urednik izdanja i upravitelj Zaklade, **Božidar Dugonjić**.

S lijeva na desno: Božidar Dugonjić, Stjepan Mesić, Ivan Plješa i Mirko Mečava

U svojim izlaganjima promotori su ukazali na pokušaje falsificiranja po-

vijesti, izvrtanja istine i pokušajima dezavuiranja narodno-oslobodilačke borbe i njenog antifašističkog karaktera. Čak se opće poznate zločince i fašističke sluge pokušava proglasiti antifašistima i herojima. To je omogućeno, između ostaloga, i „čistkama“ koje su provedene u knjižnicama i depoima izdavača tijekom 90-tih godina, kada su masovno uništavane knjige „nepodobne“ za novi desničarski režim. Upravo zato, naglasio je Stjepan Mesić, izdavanje knjiga kao što je ova ili prije nekoliko godina o ponašanju dijela klera u Hrvatskoj u tijeku II. Svjetskog rata, predstavlja važan zadatak. Posebno zato što se radi o neoborivima dokumentima koji bi trebali širiti istinu među mladim ljudima kojima se manipulira lažnim iskazima. Mesić se je posebno osvrnuo na izjave i planove ministra **Karamarka** koji planira svako nađeno grobište proglasiti žrtvom „komunističkog režima“. A gdje su grobovi partizana i žrtava fašizma? I njih se proglašava žrtvama komunizma čak i kad postoje činjenice koje govore suprotno, kao što je to na primjer groblje na otoku Rabu, konstatirao je Plješa, koji je, između ostaloga, istaknuo: „Mi smo do sada reprintirali neke knjige, kao na primjer: 'Ratni zločini jednog dijela katoličkog klera u Hrvatskoj', a sada je došla na red i ova, 'Izdajnik i ratni zločinac Draža Mihailović pred sudom'. Ovdje naravno nije riječ o nekakvom doziranju „malo naših, a malo njihovih“ zločina, već da bi se pokazalo da je to zapravo sve isto. Ni ustaše, ni četnici nikada se nisu borili za svoj narod, iako su im hrvatstva i srpstva bila puna usta, već za privilegije i povlaštene klase, što je i u miru suprotno narodnim interesima. Ni ustaše ni četnici nisu nikakve perjanice etnosa, već prije svega prljavi i neljudski karakter povlaštenih klasa svojih naroda, pa mi i ne moramo da patimo za nekim ravnopravnim doziranjem u iznošenju njihovih zločina. Oni su, dakle, prije svega klasni neprijatelji naroda, a zbog svoje primitivnosti i okrutnosti i zločinci. Pošto su sve te zločine radili pod komandom i u službi okupatora, oni su i izdajnici. Spaja ih to što su zločine činili i svom i drugim narodima i to daje legitimno pravo svim narodima da s jednakim pravom govore o njihovim zločinima.“

Promocija knjige Ivice Bašića: „Zapisi iz maglo- vitoga Siska“

Piše: Dux

29. ožujka 2011. održana je promocija knjige **Ivice Bašića** iz Siska. Autor je izložio kako je došlo do stvaranja knjige, kakve su ga dileme i osjećaji mučili u vrijeme pisanja zapisa u dnevniku koji mu je bio pribežište u teškim danima od 1991. do 1995. Objasnio je da je zato knjiga pisana s mnogo emocija. Zato je i posveta namijenjena nevinim žrtvama Hrvata i Srba, u Sisku i okolici.

Detalj s izuzetno dobro posjećene promocije

Recenzent knjige, prof.dr.sc. **Svetozar Livada** posebno je naglasio kako je to jedan od vrijednih dokumenata vremena o kojem se mnogo piše. Vrijednost ove knjige je i to što je u njoj na nevjerojatno jednostavan i razumljiv način opisano „rastakanje“ SFR Jugoslavije te bi se moglo reći da je to dobar školski udbenik iz koje se može razaznati istina kako o bivšoj zajednici naroda u Jugoslaviji tako i njenoj propasti koja je „izazvana vanjskim poticanjem unutarnjih suprotnosti“.

Urednik knjige, **Božidar Dugonjić**, naglasio je vrijednost i vjerodostojnost ovog teksta jer nije „napisan“ uz korištenje mašte i sjećanja, već „zapisan“ u tijeku samog događanja. On je čestitao autoru i poželio da Zaklada „August Cesarec“ bude nakladnik još mnogih knjiga realnih i istinitih dokumenata.

Posjeta predstavnika Komunističke partije Grčke SRP-u

Dosadašnjoj dugogodišnjoj plodnoj suradnji između SRP-a i Komunističke Partije Grčke (KKE) pridodana je 15. ožujka 2011. dodatna kvalitativna dimenzija, činom posjete našoj partiji člana CK KKE **Charalambosa-Babisa Angourakisa**.

Drug Angourakis iskoristio je svoj boravak u Zagrebu u svojstvu člana Radne grupe Komiteta za vanjske poslove Evropskog Parlamenta i po vlastitoj želji produžio svoj boravak u Zagrebu za jedan dan, da bi obavio bilateralni razgovor sa predstavnicima SRP-a. U delegaciji koja je primila druga Angourakisa bili su pored predsjednika SRP-a **Ivana Plješe** još, **Jasna Tkalec**, **Stjepan Šafran**, **Luka Savić** i **Vladimir Kapuralin**.

Ivan Plješa je toplim riječima dobrodošlice pozdravio visokog gosta i zahvalio mu se na posjeti istaknuvši naše simpatije prema djelovanju KKE i ulozi koju ima među radnim narodom svoje zemlje, u ovim kriznim vremenima. Zatim je sažeto predočio gostu razvoj i utjecaj reformističke prakse na događaje pred i nakon secesije 90-ih i uvjete u kojima je nastao SRP, jedini politički subjekt u Hrvatskoj eksplicitno socijalističkog određenja.

U višesatnom razgovoru Angourakis je govorio o iskustvima grčkih komunista u vlastitoj zemlji, ali i situaciji u EU. Govorilo se i o globalnoj krizi kapitalizma i o putevima koj su pred nama. Izrazio je zadovoljstvo što je u nama našao sugovornike, koji slično razmišljaju.

Vladimir Kapuralin je rekao, kako nas u SRP-u raduje uspjeh koji je KKE polučila na proteklim lokalnim izborima, krajem prošle godine, zabilježivši porast od 3,3 posto, te se sa ukupno 11 posto nalazi na trećem mjestu u Grčkoj. Luku Savića je zanimalo organizaciono ustrojstvo podmlatka grčkih komunista. Na kraju su obje strane izrazile zadovoljstvo razgovorima, sa namjerom nastavka suradnje.

Događanja i zanimljivosti

Tribina u organizaciji Slobodnog filozofskog "Neoliberalizam, hrvatska tranzicija i ekonomska demokracija"

Na Filozofskom fakultetu kontinuirano se odvijaju tzv. alternativna predavanja koja tematiziraju društveno-ekonomske fenomene neoliberalnog modela, a u sklopu kojih je travanjki ciklus obilježila tribina pod nazivom: "Neoliberalizam, hrvatska tranzicija i ekonomska demokracija". Vjerujemo da ovaj način rada i rasprave koje potiču značajno doprinose razvoju kritičke misli u našem društvu i pozivamo naše čitatelje da aktivno prate i podržavaju rad Slobodnog filozofskog.

Mladi antifašisti pokrenuli svoj list

„Nepokoreni grad“

Mladi antifašisti grada Zagreba obogatili su u travnju prostor lijeve publicističke listom zvučnoga imena:

„Nepokoreni grad“. O kakvom projektu je

riječ dovoljno govori uvodnik čiji dio prenosimo u nastavku: „...Borbu koju i danas moramo voditi na svim poljima: ekonomskom, političkom, socijalnom i društvenom. Sa svakim posrtanjem svjetske ekonomije društvu prijete novi „oblici“ fašizma, a bez širokog društvenog fronta utemeljenog na antifašizmu ne mogu se stvoriti uvjeti za izgradnju društva koje bi bilo u interesu većine. Antifašizam nikada nije značio samo borbu za ljudska prava, kako se to danas često prikazuje. Takvo zamagljivanje samo je posljedica dominantne ideologije koja ima tendenciju da prekrije klasnu suštinu antifašizma. Antifašizam znači borbu za demokratsko društvo, za ekonomiju koja će zadovoljiti potrebe stanovništva i za oslobođenje čovjeka na socijalnom i političkom planu. Ideje koje su prije nešto više od pola stoljeća vodile naše drugove u borbi protiv fašizma nisu nestale...“

Naslovnica broja za ožujak: Detalj s demonstracija (u Zagrebu) koje su kontinuirano trajale tjednima, a za koje vrijeme su se profilirale ljevičarske skupine sa jasnim socijalno-klasnim zahtjevima (foto: www.masa.hr)

Kontakti

Socijalistička radnička partija Hrvatske

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Ivan Plješa, predsjednik

Stjepan Šafran, tajnik

Regionalna organizacija SRP-a Zagrebačko-zagorska

Kralja Tvrtka 13, 10430 Samobor

GSM: + 385 (0)98 380 762

Milan Vasiljević, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Slavonsko-posavska

Kralja Petra IV. 6, 35000 Slavonski brod

GSM: + 385 (0)91 895 1099

Vlado Bušić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Banijsko-moslavačka

Stjepana i Antuna Radića 31, 44000 Sisak

Tel: + 385 (0)44 531 577

Ivica Bašić, v.d. predsjednika

Regionalna organizacija SRP-a za Dalmaciju

Kralja Zvonimira 35, 21000 Split

Tel: + 385 (0)21 482 934

Ranko Adorić, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a za Istru

Istarska 5, 52100 Pula

Tel: + 385 (0)52 219 036

Vladimir Kapuralin, predsjednik

Regionalna organizacija SRP-a Primorsko-goranska

Blaža Polića 3, 51000 Rijeka

GSM: + 385 (0)91 12 03 975

Dalibor Vidović, predsjednik

SRP Grad Zagreb

Pavla Hatza 14, 10000 Zagreb

Tel: + 385 (0)1 48 35 340

Zvezdana Lazar, predsjednica

